

A Fedél Nélkül az EQUAL-programban

(A57 - 2005.07.11-2007.12.31)

A Fedél Nélkül megerősítése projektelemmel két alapvető feladatunk tűztünk ki magunk elé: egy kb. negyven fős Kiemelt Terjesztői mintacsoport létrehozását, valamint hatvanöt alkalommal 4×A64 oldalon EQUAL-melléklet megjelentetését újságunkban. A futamidő alatt összesen 29 Kiemelt Terjesztőt neveztünk ki, mellékletünk hatvanötödik száma 2007 december 27-én látott napvilágot.

A Kiemelt Terjesztői programrész tevékenysége

Terveink szerint három főállású szociális szakember alkalmazásával legjobban teljesítő és velünk együttműködni kész terjesztőink közül kb. negyven fős Kiemelt Terjesztői mintacsoportot hozunk létre, melynek tagjait kiemelt figyelemmel kísérjük, számukra egyéni esetkezelést biztosítunk, erősítjük az összefogást közöttük, elősegítjük kis munkacsoportok szerveződését, melyek a magánéletbeli kapcsolatépítésnek is alapjai lehetnek.

A külsőségeken (mint az egyen-mellény) túl olyan közös mentalitást, követendő normákat kívánunk meghonosítani, mely többi terjesztőink felé is vonzó tud lenni. A közösen eltöltött időtől az összefogás, az interperszonális kapcsolatok kiegyensúlyozottabbá válását várjuk, az összefogás pedig érdekérvényesítő képességük alapja.

Három új munkatársunk munkája egy részében a Kiemelt Terjesztők esetkezelését, a csoport közösséggé formálását végzi, a minden terjesztő felé mutató bizalomépítés céljával ügyeletet ad a szerkesztőségben, helyszíni ellenőrzéseket, utcai munkát végez. E három kolléga, a szerkesztő, és lapunk két koordinátora képezi a Fedél Nélkül jelenlegi teamjét, legfőbb döntéshozó fórumunkat, mely hetente ülészik.

A Kiemelt Terjesztői mintacsoport

Kiemelt Terjesztővé azok a már regisztrált terjesztők válhattak, akiknél:

- a legjobb terjesztési eredményeket regisztráltuk
- eddigi tapasztalataink alapján és a velük folytatott beszélgetések során – az egyéni esetkezeléshez elégséges mértékű - együttműködési készséget reméltük
- a helyszíni ellenőrzés folyamán a terjesztési szabályzatba ütköző (azzal ellentétes) magatartást nem találtunk.
- olyan munkavégzéssel talákoztunk, mely példa lehet a többi terjesztő számára

Kiemelt Terjesztő: Az a már legalább három hónapja regisztrált terjesztő, aki az előbbieken felvázolt pontoknak megfelelt és a kiemelt terjesztői szerződés aláírásával megállapodást kötött a Fedél Nélkül szociális és mentálhigiénés munkatársával. Az eseményről kinevezési oklevél készül.

2005 júliusában addigi tapasztalataink és a terjesztési statisztikák alapján választottuk ki azt a hatvan terjesztőt, akiknél a legnagyobb lehetőségét láttuk a kiemelt figyelemnek. Első lépésben őket kerestük meg, négy szemközti beszélgetésekkel mélyítve tovább ismereteinket, vizsgálva az együttműködési készséget, motiváltságot. Már e beszélgetések alatt igyekeztünk kialakítani személyes kapcsolatot a terjesztővel, mely a későbbiekben alapja lehetett a mélyebb gondozási kapcsolat kialakulásának. Tapasztalatainkat a Fedél Nélkül heti értekezletein beszéltük meg, s a team szakmai támogatásával történt meg az első 11 fő

kinevezése 2005 augusztus végén. Ezzel párhuzamosan a terjesztői gyűléseken hívtuk fel a figyelmet új programunkra, a várható változásokra, lehetőségekre, jeleztük, bátran keressék meg munkatársainkat mindazok, akik erőt, képességet éreznek magukban arra, hogy részt vegyenek a programban, vagy csupán többet szeretnének megtudni róla.

Az érdeklődés az általunk vártnál gyengébb volt, bár a program állandó témaként szerepelt a terjesztők egymás közti beszélgetéseiben, csak kevesen voltak képesek megbeszélte időpontokban megjelenni, akár a szerkesztőségről, akár „hazai pályáról”, a terjesztés helyszínéről legyen szó. A kiemelt státusszal járó előnyök ismerete az előzetesen vártnál kevesebb embernek jelentett elegendő motivációt a szorosabb együttműködéshez. Az előzetesen remélt negyven fős mintacsoport kialakítása hiányt szenved a pályázat lejártakor, be kellett látnunk, hogy jelenleg nincs negyven olyan terjesztőnk, akik képesek vállalni az esetkezeléssel járó szorosabb együttműködést, valamint a többi terjesztő érdekében végzett többletfeladatokat végzését.

Attila egyenruhában

A kiemelt terjesztőséggel járó előnyök:

- egyéni esetkezelés biztosítása
- a csak Kiemelt terjesztőknek járó munkaruházat: bordó igazolvány (kitűző) és fényvisszaverő sávval ellátott mellény biztosítása
- az optimális terjesztéshez használatos munkaeszközök (pl. a lap példányait védő fólia,...) biztosítása (többi terjesztőnknek ezt önerőből kell előteremtenie),
- Az eseti adományokból elsődlegesen ők részesülnek
- A Fedél Nélkül és más szervezetek közös akcióiba elsődlegesen őket vonjuk be
- Az újsággal kapcsolatos terveinket elsődlegesen velük beszéljük meg
- A laphoz kötődő szolgáltatásokon túl alapítványunk egyéb szolgáltatásaihoz is egyszerűbben, zömében soron kívül juthatnak hozzá

A végrehajtási szakasz befejeztéig összesen 29 fő kinevezése történt meg máig. Közülük is csak 24-en tartották meg a jogot a kiemelt státuszhoz, ketten súlyos betegség után meghaltak, egy terjesztőnknek sikerült vidéki házat venni és kikerült a hajléktalanságból, egy fő eltűnt, valószínűleg hazatért szülőföldjére, míg egy terjesztőnk magatartásával vált méltatlanná a bordó kitűző viselésére. Az elhunyt és az eltűnt terjesztők kivételével mindegyikükkel van élő kapcsolatunk ma is..

A jelenlegi Kiemelt Terjesztői mintacsoport

Megoszlás életkor és nemek szerint:

	Férfi	Nő
25 évnél fiatalabb	0	0
25-45 év közötti	11	5
45-50 év közötti	3	4
50 évnél idősebb	3	3
összesen	17	12

Már összes terjesztőnk közt is valamivel többen képviseltetik magukat a nők, mint a teljes hajléktalanpopulációban, kiemelt terjesztőink esetén ez hatványozottan igaz. A csoportban a férfi-nő arány 58% és 42%, összes terjesztőink körében 77% és 23 %, a teljes hajléktalan lakosságon 2007. február 3-án 81% és 19% volt. A csoport átlagéletkora kerek 44 év, ugyanez összes terjesztőink körében kicsivel 45 év felett van, a teljes hajléktalan lakosság esetén pedig 47 év..

Egy kivétellel minden kiemelt terjesztő magyar állampolgár. A kivételt egy férfi terjesztő jelentett, állampolgárságát tekintve szlovák, Szlovákiában magyar nemzetiségüként tartják számon, ő időközben valószínűleg hazatért. Nincs olyan a csoport tagjai közt, aki romának vallja magát.

Iskolai végzettség

A kinevezett terjesztők iskolai végzettsége átlagosan alacsonynak mondható. A legmagasabb iskolai végzettség az érettségi (szakközépiskolai: 4 fő, gimnáziumi: 1 fő) , a legalacsonyabb kisegítő iskolában végzett öt osztály (1 fő). Szakmunkásképzőben 14 fő szerzett szakmát, mindannyiukra igaz, hogy hosszú évekkal ezelőtt gyakorolták eredetileg választott hivatásukat, vagyis szaktudásuk megkopott. Általános iskolai végzettséggel kilencen rendelkeznek.

Egészségi állapot

A kiemelt terjesztők egészségi állapota átlagosan rossznak mondható. 18 fő egészségi állapota kimondottan leromlott, közülük tizennégyen rendelkeznek megállapított munkaképesség-csökkenéssel, közülük öten a program futása alatt estek át orvosszakértői vizsgálaton. Két terjesztő nyugdíj-ügye ma is folyik, további három fő leszázalékolása pedig indokolt volna, de ők maguk még elzárkóznak ettől. Egészséges, pontosabban munkaképes tizenegy fő. Kiemelt terjesztőink egészségi állapotában – a két, éveken át tartó betegséget követő halálesettől eltekintve – nem történt komolyabb változás. Fokozott odafigyelésünk eredményeként minden kiemelt terjesztőnk jogosult a társadalombiztosítás ellátásaira.

Jövedelem

Rendszeres jövedelemmel a kiemelt terjesztők közül csupán tizenegy fő rendelkezik. Mindannyian rokkantsági nyugdíjban vagy rendszeres szociális járadékban részesülnek, három fő megállapított munkaképesség-csökkenésének mértéke nem jogosít ellátásra. Két esetben pedig még nem zárult le a nyugdíjügyintézés. Egy terjesztőnk a mellékletkészítők csapatában is alkalmaztuk, így neki munkabérből is származott jövedelme. Egy terjesztőnk pedig „főállású” statisztá lett. A hivatalos jövedelemmel nem rendelkező terjesztőinknek az Összefogás Közalapítvány támogatásával a minimálbér után járó nyugdíjjárulékot a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság felé megfizetve szolgálati időt vásároltunk 2005 novembere és 2007 augusztusa közt, egyikük az így megszerzett szolgálati idővel – és a már megállapított munkaképesség-csökkenéssel – rokkantnyugdíjra vált jogosulttá. A bejelentett jövedelemmel

nem rendelkező terjesztőink mindegyikéről elmondható, hogy legfőbb jövedelemforrásuk az újságterjesztés.

A projekt keretein belül három ügyfelünk regisztráltatta magát a BMSZKI Dózsa György úti Álláskereső Irodájában. Egyiküknek kis híján sikerült képzésbe is jutnia.

Lakhatás

Kiemelt Terjesztőink közül jelenleg hatan töltik az éjszakát közterületen, közülük három fő sátorban alszik, erdőben, a körülményekhez képest jól felszerelt környezetben, hárman azonban valóban fedél nélkül élnek. Egy fő tölti éjszakáit éjjeli menedékhelyen, ahol állandó ágy van fenntartva számára, átmeneti szállón három terjesztőnk él, szintén hárman munkásszállón laknak. Tizennégy fő alszik lakásban, közülük heten szívességi lakáshasználóként, hárman albérletben, két fő pedig olyan lakásban, ahol használati joggal is bír. Két terjesztőnk (házaspár) szolgálati lakásba költözhetett.

A program futása alatt nyolc terjesztőnket sikerült közterületről fedél alá segíteni, s közülük heten ma is ott élnek. Sajnos fordított irányban is volt mozgás, egyik ügyfelünk élettársa elveszítette lakását, ők előbb utcán, majd hosszas kapacitálásunkra ma már éjjeli menedékhelyen alszanak. A lakhatás költségeit nézve hatalmas különbségeket fedezhetünk fel. Két terjesztőnk napi 3000 forintért (!) bérel szobát munkásszállón, már évek óta, hárman 30-50.000 forintot fizetnek lakásbérletükért, egyikük gyermeket is nevel rendszeres szociális járadékát kiegészítve a lapterjesztéssel. Heten egyáltalán nem költenek szállásra, két terjesztőnk pedig elhunyt.

A három szociális és mentálhigiénés munkatárs által végzett tevékenység

Az egyéni esetkezelés

Munkaidőnk jelentős részét, a végzett tevékenység jellegét tekintve ún. egyéni esetkezelés (gondozás) tölti ki. Ekkor a kiemelt terjesztőket érintő problémák megoldásában segédkezünk. A gondozás folyamán a segítő beszélgetés eszközével próbáljuk a terjesztő személyiségének minden oldalát vizsgálni, az életút megrajzolásával komplex képet kapni aktuális állapotáról, hogy a leginkább személyre szabott célokat tűzhessük ki, legyen szó jövedelemszerzésről, vagy épp a régi családi szálak felmelegítéséről, hiszen elfogadható az, hogy a hajléktalanságot nem csupán a lakhatás hiánya jellemzi, hanem ezen túl a kapcsolatok elvesztése, gyakran pszichés és/vagy, addiktológiai problémák is. A rendszeres segítő beszélgetések során nem csak ezekről a problémákról, de általános témákról, aktualitásokról, pletykákról is szó esik. Az eltelt két és fél év alatt ezerötszáznál több tervezett beszélgetésen vettünk részt, ezerháromszáz munkaórát fordítva erre, átlagosan ötvenkétszer találkoztunk ügyeleti időn kívül egy-egy terjesztőnkkel.

Az egyéni esetkezelés során törekedtünk arra, hogy ügyfeleink – természetesen képességeiknek és a szituációnak megfelelően – önként intézzék ügyeiket, persze munkatársainktól minden információt megkapnak arra nézve, hogy az egyes szolgáltatásokat, ellátásokat milyen feltételekkel vehetik igénybe. Nem meglepő, hogy a jelenleg is önerőből lakásban élő ügyfelek jártak több sikerrel ügyeik önálló – információkkal támogatott – intézésekor. Fontos megjegyezni, hogy az egyéni esetkezelés során igen nagy igény volt csupán a beszélgetésre magára, hiszen klienseink nagy része nem rendelkezik olyan kapcsolati hálóval – legyen az formális illetve informális – melynek segítségével mindennapjaikat, „lelkivilágukat” érintő kérdéseket képesek legyenek kibeszélni. Természetesen más munkaműveletek sem kikerülhetők, és a (zömében szociális) ügyintézés szintén fontos vetülete munkánknak. A 2007. évben különös gondossággal kellett odafigyelni

terjesztőink egészségbiztosításának rendezésére, jelenleg minden terjesztőnk jogosult a társadalombiztosító ellátásaira.

Mindenképpen fontos elem, hogy munkatársaink mobiltelefonon gyakorlatilag mindig elérhetőek voltak, így jelezve a nyitott kaput a terjesztői problémák, észrevételek felé. Különös fontossággal bírnak a különböző „krízisidőszakok”, amelyek érintették klienseinket. Ilyen problémák zömében hirtelen egészségromlásból vagy lakhatási problémákból származóak voltak.

E beszámoló nem nyújthat elegendő keretet arra, hogy vázoljuk mindazon munkafázisokat, amelyekkel az egyes kliensek esetében a probléma megoldására fókuszáltunk. De álljon itt néhány példa:

A kinevezés visszavonására egy esetben igazán örvendetes okok miatt került sor. Egyik terjesztőnk – hosszú takarékoskodás után, kevés kölcsön felvételével - saját tulajdonú házat vásárolt vidéken, ahol nyugdíjából képes lesz megélni. A kapcsolat nem szakadt meg, hiszen az új élet hozta új körülmények feldolgozásában, megoldásában is rendelkezésre állunk.

Marika az újságból származó jövedelméből egyedül neveli kiskorú gyermekét és ebből fizeti az albérleti díjat, valamint a kapcsolódó közüzemi számlákat. Eladási statisztikái kiemelkedően a legjobbak, és külön öröm, hogy teljesítményét nem csupán mi, de a többi terjesztő is elismeri, hiszen a 2006-os és a 2007-es évben is őt választották maguk közül az év terjesztőjének. E beszámoló írásakor Marika heti egy napon ügyeletet ad terjesztőink felé, igazolványokat pótol és információkkal látja el bajba jutott sorstársait, így segítve pótolni a finanszírozás megszűntével elvesző kollegákat. Bevonása az ügyeletbe pedig nagyon jó üzenet a terjesztők összességére felé is.

Sajnos rossz példákat is láttunk és a legnagyobb erőfeszítéseink ellenére is kellett kudarcokkal szembesülnünk.

Attila, aki a gondozási kapcsolat elején még meghalt szülei önkormányzati lakásában élt, igen nehéz napok elé néz. 2007 végén – magas díjhátralék miatt – kilakoltatása mellett döntött a bíróság, s jelenleg csak a téli kilakoltatási moratórium miatt aludhat ott. Az ügy kimenetele azért olyan bosszantó, mert a tartozás rendezésének módjáról és fontosságáról már kapcsolatunk kezdetén is esett szó. Az egyetlen pozitívum az ügyben, hogy Attila négy év után személyi igazolványt, TAJ kártyát szerzett be.

Az utcán élő Sándort az elsők között neveztük ki, szenvedélyéről önként és önerőből mondott le, kezelésre nem járt sehova. A 2006-os évben súlyos tüdőbetegsége miatt kórházba került, ahol javasolták rokkantnyugdíjaztatását. A nyugdíj megállapításakor már szintén megromlott egészségű párjával közösen egy utógondozóban laktak, mégsem sikerült a nyugdíj összegével megerősödvé előrébb lépni, sőt. A hirtelen házhoz álló nagy pénzből az elmúlt években elszenvedett minden hiányt azonnal pótolni szerettek volna, kétes albérletet béreltek, és csakhamar újra inni kezdett, együttműködni sem volt hajlandó munkatársunkkal. Hamarosan újra utcán aludt és bár több kísérletet is tettünk elhelyezésére, vagy hogy más módon segítsünk neki, nem volt erre nyitott. Aztán már újságért sem járt be melegedőnkbe, ezért a kiemelt terjesztői státuszát megszüntettük. Kapcsolatunk vele is van még, bízunk egy újabb „tisza” periódusban...

Az egyéni esetkezelést a futamidő folyamán több tényező is nehezítette. Először is a beszélgetések lefolytatására szolgáló interjúszoba hiányát említenénk. E nélkül klienseinkkel olyan időpontokat kellett egyeztetni, amikor tudtuk, már nincsen semmiféle zavaró „körülmeny” a házban, ami megszakíthatja - több esetben – az intim témákról is lefolytatott beszélgetéseket. Ezen infrastrukturális hiány sajnos a mai napig csak félig megoldott. Elméletben lehetőség van az alapítvány másik irodáját használni erre a célra, azonban klienseink minden esetben a megszokott melegedőépületet jelezték mint alkalmas helyszínt.

A gondozási kapcsolatok kialakításának kezdetén szintén problémát jelentett a beszélgetések megszervezése. Ügyfeleink nagy része nem jelent meg a közösen kifizűzött

időpontban, vagy máskor jelentek meg, napjaik tervezését nem voltak képesek tartani. Nehézséget jelentett a megfelelő motiváció megtalálása is. A problémákat megpróbáltuk – az alapítvány finanszírozásában - munkatársaink módszertani arzenálját bővíteni. Az esetmegbeszélő csoport bevezetésével, egyes technikai kérdésekben - illetve szakmai dilemmák átbeszélésével –hathatós segítséget kaptunk – a már az előbbieken említett problémák esetén is - az egyéni esetgondozáshoz. Hasonlóan segítettek mindennapi tevékenységeink végzését a heti értekezletek (heti egy alkalommal 4 órában), valamint a szupervízió is. E két – nem elhanyagolható - szakmai fórummal a későbbiekben még szót ejtünk.

Utcai munka

Az utcai munka zömét a helyszíni ellenőrzések tették ki, ilyenkor azokat a helyszíneket kerestük fel, ahol a nyilvántartási rendszerünk szerint regisztrált terjesztő dolgozik. Munkavégzésüket megfigyeljük, elemezzük az érintettel, felmérjük a jelentkező igényeket, megbeszéljük a híreket, eseményeket. A főszerepet munkánkban a már regisztrált terjesztők terjesztési szokásainak figyelemmel követése, terjesztési szokásaik javítása, a helyszínen más terjesztőkkel felmerülő konfliktusok kezelése játszotta. Az ellenőrzéseken túl végeztünk az egyéni esetkezeléshez kapcsolódó utcai munkát is, mely pl. krízishelyzet elhárítása céljából vált szükségessé közterületen vagy lakás céljára alkalmatlan helyiségekben élő terjesztőink esetében. Az utcán elvégzett munka értékét növeli, hogy terjesztőink sokkal nagyobb bizalommal fordulnak problémáikkal olyan kollégához, akivel pályájukon találkoztak, s nem csupán a szerkesztőségben látták őt.

A nyilvántartott helyszíneken kívül a problémás helyszínek is felkeresésre kerülnek. Problémás helyszíneként van jegyezve, ha egy vásárló jelez nekünk, hogy problémát észlelt, ha egy-egy terjesztőnek vannak nehézségei az adott helyszínen, vagy ha mi magunk érzékeljük úgy, hogy a kérdéses helyszínen problémák lehetnek.

A kezdetekben nagy energiákat öltünk abba, hogy nem regisztrált terjesztőket győzzünk meg, hogy ne használják újságunkat a kolduláshoz, ezek a figyelmeztetések és viták nagy energiákat emésztettek fel, és hatékonyságuk megkérdőjelezhető volt. A kérdés többszöri megvitatása után jutottunk arra az elhatározásra, hogy kevesebb energiát fordítunk a lapunk nevével visszaélő koldusokra, inkább regisztrált terjesztőink ellenőrzésére koncentrálunk. Nem soroljuk céljaink közé, hogy a Fedél Nélkül kolduló embereket „behívjuk” a melegedőbe és regisztrált ügyfelekké tegyük, mivel tapasztalataink alapján a már kialakult rutinokat nem tudjuk megváltoztatni, azaz igen kevés esetben valósulna meg rendszeres, a szabályzatnak megfelelő terjesztés. Az ellenőrzések alkalmával a nem regisztrált terjesztőknél is megállunk és minden esetben jelezzük feléjük, hogy a Fedél Nélkül újság nem koldulási eszközként szolgál. Alig javított helyzetünkön, hogy egy pályázat útján módot nyertünk arra, hogy egyedi sorszámmal lássuk el lapunk példányait, ezáltal tudjuk, hogy melyik sorszámú lapot melyik terjesztő vásárolta. Így nyomon tudjuk követni a „koldusoknál” lévő újság melyik terjesztőtől került ki. Amennyiben sikerül feljegyezni utcai munkánk során a sorszámot egy-egy nem regisztrált terjesztőnél, úgy jelezzük a problémát a regisztrált terjesztőnek, akitől az újság feltehetően származik.

2005 júliusától három kollegánk együtt 3619 órát töltött melegedőnkön kívül, közterületen. Összesen 10 219 helyszínt kerestünk fel és ezeken 2727 alkalommal találkoztunk terjesztővel. A találkozások során 609 alkalommal kellett kisebb-nagyobb, általunk észlelt, a terjesztés módjára vonatkozó problémára felhívni a figyelmet. A terjesztési problémák közé tartozik, ha a terjesztőnél régi lapszám van, már csak egy-két darab lap van nála, terjesztésre nem alkalmas állapotban van (ittas állapotban van, ruházata, külseje piszkos, rendezetlen). Gyakori probléma, hogy egy-egy terjesztő nem az engedélyén szereplő

helyszínen dolgozik találkozásunkkor. A problémákat általában rendszerint helyben jelezzük és beszéljük meg a terjesztővel. 74 alkalommal kellett érvényes kitűzött azonnal bevonunk, a büntetés hossza csak 34 esetben haladta meg a terjesztői státusz egy hónapos felfüggesztését, majd kéttucatnyi esetben viszont az igazolvány végleges (2 évre szóló) bevonása mellett kellett döntenünk..

Eredeti szakmai koncepciónk szerint munkánk jelentős részét az utcai ellenőrzés tette ki. A tapasztalat azonban az első év után azt mutatta, hogy a koncepcióban kitűzött óraszám csökkentése célszerű, hogy a fennmaradó időt egyéni esetkezelésre és melegedőkben való ügyeletadásra fordítsuk, ahol szintén személyes kapcsolatba kerülhetünk a terjesztőkkel. Az utcai ellenőrzések során túl sok esetben fordul elő, hogy egy-egy helyszínre hiába megyünk ki, nem találkozunk terjesztővel, átlagosan minden sikeres kiszállást három sikertelen követett. A találkozások gyakoribbá tétele és a kapcsolatok erősítése érdekében növeltük az ügyeleti órák számát az utcai munka rovására.

Az utcai ellenőrzésekre szintén szeretnénk a jövőben Kiemelt terjesztőket bevonni, e beszámoló írásakor két terjesztővel már megállapodtunk a részletekben, ők hetente többször is meglátogatják majd pályájukhoz közel dolgozó kollégáikat. Bevonásuk nem csak az ellenőrzés ténye miatt fontos, bízunk benne, hogy előbb-utóbb ellenőreink igazi területi képviselőkké válhatnak, akikhez bizalommal fordulnak majd a többiek.

Ügyeletadás a Fedél Nélkül terjesztői irodájában

Munkatársaink a hét 5 munkanapján adtak ügyeletet melegedőkben, a kezdetekben az ügyeleti idő minden délelőtt 9-től 12-ig tartott. Az eltelt időszakban terjesztőink kérésére többször is módosítottuk nyitvatartásunkat. 2007 januárjától a megelőző másfél év tapasztalatait összegezve alakult ki futamidő végéig érvényben maradó nyitvatartás (hétfő: 9-14; kedd, szerda, csütörtök: 9-12; péntek:7-14).

Az ügyeletet adó munkatárs ügyeleti idejében találkozik a hozzánk látogató terjesztőkkel, a lapterjesztést érintő adminisztráció elvégzése mellett problémáikat is regisztrálják, megbeszélik, az érintettel közösen megoldást keresnek rá. Számos esetben szükséges konfliktushelyzetekben a terjesztők közötti mediáció.

Átlagos ügyfélforgalom egy ügyeleti napon 54,5 fő, az eltelt időszakban összesen 28663 alkalommal kerestek fel bennünket terjesztőink. Három szociális munkásunk hetente átlagosan tíz-tíz órát töltött ügyeletben.

A terjesztőknek egyéb szolgáltatásokat is nyújtunk. A rászorulóknak igény szerint ruhát, élelmiszereket és egyéb beérkező adományokat osztunk szét.

Ahogy az utcai munkáról szólva már említettük, az első év elteltével az ügyeleti órák számát növeltük. Így a hét három munkanapján két szociális munkás is várja melegedőkben a beérkező terjesztőket. Az egyik ügyeletes az engedélyek kiadásával, hosszabbításával, esetleg bevonásával és egyéb, a munkavégzéshez közvetlenül kapcsolódó problémákkal foglalkozik, a másik ügyeletes feladata, hogy az egyéb kéréssel hozzánk forduló terjesztőnek segítsen, illetve hogy a terjesztőkkel beszélgetve klubjellegű hangulatot teremtsen a melegedőben. Az újságeladás szempontjából a három legforgalmasabb napot választottuk ki a dupla ügyeletre. Tapasztalatunk azt mutatja, hogy így jobb hatékonysággal tudunk segítséget nyújtani, nagyobb figyelmet tudunk biztosítani a nem mindennapos kérésekkel hozzánk forduló terjesztők számára.

Munka csoportokkal

A csoportmunka esetünkben egyrészt az ún. kiemelt terjesztői klubok és rendszeres terjesztői gyűlések szervezését, lebonyolítását, másfelől az azonos helyszínt használó

terjesztők csoportos megbeszéléseit jelenti. Célunk, hogy e speciális terjesztői körnek az elérhető szolgáltatásokon felül speciális igényeikhez igazodó új „ellátási formát” alakítsunk ki, hozadékaként pedig saját terheink könnyítését reméltük.

Kiemelt terjesztői klub:

A kiemelt terjesztői klub alapvető célja szerint a Kiemelt Terjesztők csoportként való szerveződéséhez nyújt segítséget, közös tevékenységgel, élményekkel igyekszünk e terjesztők közti megértést, összefogást segíteni, hogy idővel közös akarattal, közös tervekkel legyenek képesek hozzánk fordulni.

Munkánkat nagymértékben nehezíti, hogy terjesztőink túlnyomó többsége egyedül, sokszor magányosan, másoktól elszigetelve, barátok nélkül él, a közösségi élethez alig vagy semmilyen motivációt nem talál.

Olyan közösség formálását szeretnénk, amely megvalósulási idejében túlmutat az EQUAL projekt által elnyert pályázati kereteken, s így hosszútávon hajthat hasznot. A kiemelt terjesztői klub, egy szabadidős tevékenységként értelmezendő, három órára tervezett foglalkozás. A klubot minden Kiemelt Terjesztő illetve egy-egy meghívott vendégük látogathatja. A foglalkozásokat egy vagy két szociális munkás és egy önkéntes vezeti. A Kürt utca 4 szám alatt, kezdetekben minden második héten tartott foglalkozás tartalmát tekintve mindig az éppen a megjelent Kiemelt Terjesztőket leginkább foglalkoztató témák kerültek középpontba. Az időközben megfogalmazódott észrevételekből azt láttuk, az általunk kéthetente szervezett időpont nem volt megfelelő terjesztőinknek, túlzottnak találták az alkalmak gyakoriságát. Ezért a 2006-os év elejétől átszerveztük a kiemelt terjesztői klubokat. Már csak havonta egyszer valósítjuk meg, s ekkor is próbáljuk az igényeknek és időjárásnak megfelelően alakítani programunkat, egyre inkább külső helyszíneken.

A korán megtapasztalt probléma (a közösségi életben való részvétel motivációjának hiánya) leküzdésének érdekében olyan programok megszervezését tűztük ki célul, melyek új élményeket nyújtanak a terjesztőknek nagyobb érdeklődést kicsikarva a klubfoglalkozások iránt, és ezen összejövetelek alkalmával erősíteni a csoportösszetartó erőt. A tapasztalat azt mutatta, hogy a programokat főként kirándulásokkal, utazásokkal és szabadtéri foglalkozásokkal kell megtölteni, melyekre nagyobb az érdeklődés. Egy-egy nagyobb kirándulás alkalmával a terjesztőknek lehetőségük nyílt egymás jobb megismerésére. A tapasztalat azt mutatja, hogy a közösségi szellem, az összefogás erősödik a programok alatt. Jó példa horvátországi utazásunk, ahol egyik terjesztőnk elvonási tünetei miatt rosszul érezte magát. A velünk utazó terjesztőink egy része pártfogásába és gondozásába vette őt, és azóta is szorosabb a kapcsolatuk. A „beszélgetős” foglalkozások kezdenek sikeresen megtelni tartalommal.

A klubok programjai közt szerepel filmnézés, irányított beszélgetés, vetélkedés, zenehallgatás, kirándulás stb.. 2006 őszén sikerrel szerveztünk egynapos kiruccanást Bécsbe 10 fő részvételével, melyet 2007 júniusában immáron a terjesztők kezdeményezésére megismételtük, először sikerült valamely közös cél érdekében pénzgyűjtést szervezniük, az utazáshoz szükséges öt-ötezer forintnyi „belépőt” nyolc kiemelt terjesztőnk adta össze. Kirándulásukra elkísért bennünket a közszolgálati csatorna stábja, hogy ország-világ nyilvánossága előtt is híre keljen a sikeres akciónak. 2007 végén – részben terjesztői gyűjtés eredményeképpen – a horvát tengerparton, Zadarban tettünk villámlátogatást. A közös utazás élményanyaga ma is beszédtema a résztvevők és a lemaradók körében egyaránt.

Bécsben

Kiemelt jelentőséggel bírtak a karácsonyi ünnepek, melyen a közös faállítás örömeivel, személyre szabott ajándékkal vártuk a terjesztőket, valamint ekkor hirdettük ki e szűk grémium előtt az Év Terjesztője szavazás végeredményét. A díjat mindkét alkalommal egyik kiemelt terjesztőnk nyerte, aki így a hivatalos díjátadó (a soros Terjesztői gyűlés) előtt saját "klubtársaival" is élvezhette a siker ízét. 2006 tavaszán, majd 2007-ben többször is kirándultunk a Budai-hegyekben, a túrákat közös főzéssel, libegőzéssel zártuk. A résztvevőknek családi, kisközösségi hangulatot igyekszünk teremteni. Szendviccsel, teával, süteménnyel stb. várjuk őket.

Jelentős sikerként értékeljük, hogy a csoport létezésének második évében az eredetileg egymást alig ismerő, esetleg kifejezetten rossz viszonyban lévő kiemelt terjesztőink egymást barátságosan üdvözölve köszöntik nappali melegedőnkben, illetve egyre gyakrabban egymást „megvédve” próbálják egységüket kifejezni.

Az első kiemelt terjesztői klubot 2005. szeptemberében szerveztük, legutóbbi, a 2007. évi karácsonyi ünnepség a 26. alkalom volt. A klubokat a 2008-as évben is havonta szervezzük, céljaink szerint a csoport tagjaival melegedőnk és a többi terjesztő felé is gesztusértékkel bíró feladatokat végezzünk el (pl. padlásunk rendberakása, ruhaadományaink válogatása, használható állapotba tétele,...), hogy elfogadottságunkat, presztizsünket tovább erősíthessük.

Terjesztői gyűlés

Terjesztői Gyűlést minden negyedik héten csütörtökön, páros számú lapszámaink megjelenése napján tartunk. E gyűlésen minden regisztrált terjesztőnk jogosult megjelenni, alapvető célunk szerint ezen a fórumon hozzuk nyilvánosságra először terveinket, döntéseinket, a ránk váró feladatokat, beszámolunk eredményeinkről, illetve próbálunk a lehető legtöbb ötletet, visszajelzést begyűjteni a megjelentektől.

Kezdetben a megfelelő időpontválasztás is nehézséget okozott, a résztvevők száma fokozatosan csökkent gyűlésről gyűlésre, szinte annyira, hogy sokan már azzal érveltek, hogy nem jönnek el, mert ilyen kevés emberrel nem érdemes. Tapasztalatunk, hogy nehéz elérni a célcsoportot. Bár osztottunk emlékeztető kártyákat és hirdetőplakátot is készítettünk, mégis kevesekben tudatosult ez a program. De nem szerettük volna feladni. 2007 elejétől megkövesedni látszik az időpont is, minden második lapszámunk megjelenésének napján, közvetlenül a melegedő nyitáskor tarjuk a gyűléseket. A gyűléseken résztvevők számából következtetve (a melegedő méretéhez mérten optimális átlagos húsz fő) ez tűnik a

legmegfelelőbbnek. Így sokan részt vesznek a gyűléseken olyanok is, akik elfelejtették volna, vagy nem emlékeztek rá. Pozitív tapasztalatokról, visszajelzésekről számolhatunk be.

Az első gyűléseken probléma volt a kommunikációval is, mindenki a másik szavába vágott, sokan beszéltek egyszerre. Később több terjesztő is megjegyezte, hogy így nehéz értelmesen beszélgetni. Mostanra sem jutottunk el oda, hogy a résztvevők minden esetben türelmesen meghallgassák egymást, igaz – ahogy a parlamenti naplóban látjuk - ez még a nemzet bölcseinek sem sikerül. A kezdeti viszonyok sokat javultak, ma már végig tudunk menni a napirendi pontokon, sőt volt már olyan alkalom is, amikor minden kérdésben határozatot hozott a gyűlés. 2007 tizenkét gyűlésén újratárgyaltuk tizenkét pontos terjesztői szabályzatunk minden részletét, alkalmanként egy-egy pontot. A régihez képest csupán apró részleteiben változó új terjesztői szabályzat 2008 január elsején lépett életbe.

A terjesztők javaslatára megszületett a „Panasz füzet”, melybe leírhatják aktuális problémáikat, véleményeiket azok is, akik nem kívánják ehhez nevüket adni. A panaszok nem maradtak válasz nélkül, heti munkaértekezletünkön kerültek megválaszolásra, illetve a füzet a terjesztői gyűléseken is előkerül.

A terjesztők által felszlogenezett (Terjesztők vagyunk nem koldusok!) póló gyártásának ötlete is a terjesztői gyűléseken született meg. Szintén szerepet játszottak a terjesztői gyűléseken résztvevők észrevételei a láthatósági mellény kialakításában. Ma mindkét ruhadarabot igényelheti bármely érvényes engedéllyel rendelkező terjesztőnk a gyártási árának megfelelő összegű letéti díjért.

Lapunkban apróhirdetési rovat indult – szintén a terjesztők kívánalmára –, melyben minden regisztrált terjesztő ingyenesen adhatja fel hirdetését az olvasók

számára, szabadon választott témában, ingyen. Új rovatunk első tizenöt hónapja során sikerrel jelent már meg munkahely- és társkereső hirdetés, de kerestek és kaptak többek közt albérletet, mecénást, zongorát, kötőtűt és gobelin-kellékeket is.

A közösen hozott döntések mellett szintén a terjesztők választották meg – 2007 végén már másodjára - az Év terjesztőjét, akinek teljesítményét egy névre szóló kupával, oklevéllel és apró ajándékokkal jutalmaztuk. Ezt a kezdeményezést szeretnénk hagyománnyá tenni.

A gyűlés fontosságát abban látjuk, hogy a résztvevők erősítik egymást az újságterjesztési szokások javításában, a lap életében a kezdetek óta naponta visszatérő panaszokra válaszul nagy nyilvánosság előtt hangzanak el pozitív példák, melyek újabb és újabb megerősítést jelentenek azoknak, akik már azt gondolják: úgysem fog menni. Célunk, hogy terjesztőink az újság életébe mindinkább bevonjuk, érezzék, hogy egy önmagáért tenni képes közösség tagjai. Összefogásukat saját érdekükben erősítjük, hogy a „fekete terjesztők”, a szabályokat be nem tartók ellen. magukat kívülállónak, ezáltal, mintegy magukénak érezve az újságot terjesztési szokásaik is javulhatnak.

Közös helyszínt használó terjesztőinkkel való csoportmunka jórészt csak konfliktuskezelést jelent. A közös „pálya” véges lehetőségei, és a munkanap hosszának végeessége képezi az egymás közti súrlódások fókuszát. A szereplők problémáinak feltárásával, átbeszélésével, elemzésével próbálunk meg minden érintett fél számára

elfogadható megegyezést kötni, vagy ha ez lehetetlennek bizonyul, új helyszín bevonásával feloldani a kialakult vitát.

Az eltelt két és fél év során végzett munkánk sem volt elegendő ahhoz, hogy minden terjesztőnk elfogadja a kiemelt csoport legitimitását, a főleg a legrégebb terjesztőink közül kikerülő kritikusok saját, régi érdemeik elhalványulásának gyorsulásától tarthatnak, joggal. Kiemelt terjesztőinkkel, róluk szóló hírekkel ugyanis többször is találkozhattunk a nyomtatott és az elektronikus médiákban, és melegebben is több kedvezményben, akcióban vehettek részt társaikkal. A helyzetet tisztázandó személyes beszélgetéseken próbáljuk meg az érintettek feszültségét oldani, illetve a közös összejöveteleken is igyekszünk rendszeresen információkkal ellátni terjesztőinket.

A csoportmunkára vonatkozó összegző tapasztalatként elmondhatjuk, hogy mind a kiemelt terjesztői klubok, mind a terjesztői gyűlések résztvevőinek körében kialakult a „keménymag”, melynek tagjai hangjukkal, aktivitásukkal az önállósodás vezérei lehetnek. A csoportfoglalkozásokon résztvevők száma (főként a terjesztői gyűlésen) lassan, de fokozatosan bővül.

A heti értekezlet (team):

A team megbeszélések adták a heti működés alapjait, és elmúlt hetünk első értékelését is. A minden szerda délután megrendezett találkozókön beszéltük meg az elmúlt hét történéseit, az aktuális tennivalókat, feladatokat, illetve egyeztetésre és kiosztásra kerülnek az elvégzendő feladatok. Átbeszéltük az eseménynaplóba bejegyzett történéseket, az utcai munkánk során tapasztalt problémákat, a kiemelt terjesztők helyzetét, vagy éppen a következő terjesztői gyűlés vagy kiemelt terjesztői klub menetrendjét. Értekezletünket kéthetente esetmegbeszélő csoporttal, havonta szupervízióval/személyzeti csoporttal egybekötve tartottuk. A team vezetése forgásos rendszerben történt, mindig az előző heti jegyzőkönyv vezetője készült fel az aktuális értekezletre és vezette le azt. Célunk az volt, hogy mindenkit megfelelően megmozgassunk a heti értekezletek ideje alatt.

A döntéshozatal zömében konszenzussal történt. Ugyan ez nem éppen a leghatékonyabb, hisz extrém esetben hosszabb időt töltöttünk el egy-egy döntés meghozatalával, mint amennyit a döntéssel járó feladat végrehajtása igényelt. A team tagjai egyenrangú félként vettek részt a megbeszélésen. A munkatársak közvetlen munkahelyi felettese a napi ügymenet szempontjából a team egyik tagja volt csupán.

Az esetmegbeszélésekre egy-egy esztívő szociális munkás készült fel, egy-egy kiemelt terjesztővel készült esetleírás segítségével elemeztünk életutat, töréspontokat, aktuális problémákat. Végignéztük az adott terjesztő helyzetét, a vele elvégzendő feladatokat, a felmerült nehézségeket. Az esetmegbeszélő csoport a kollégák folyamatos szakmai fejlődését hivatott biztosítani, új technikák megismerése komoly segítség volt munkavégzésünk hatékonyabbá, az esetek adminisztrációjának rendezettebbé válásában. A beszélgetést külső szakértő vezette, akinek bérét az alapítvány egyéb forrásból biztosította.

A program kezdete óta 126 alkalommal majd 600 órát beszélgettünk végig.

Egyéb, a munkaidőben végzett feladatok:

A fővároson kívüli terjesztői hálózat szervezésébe is belefogtunk, a hálózat a futamidő alatt folyamatosan változott, tendenciát tekintve ma is bővül a vidéki terjesztők létszáma. A kezdetekkor minden nagyobb vidéki város hajléktalanellátó intézményét körlevélben kerestük meg együttműködésüket kérve, hogy a vidéken élő hajléktalan emberek számára is elérhetővé tegyék a Fedél Nélkül újság terjesztését. Ez a megkeresés azonban nem járt sikerrel. Csupán

két intézmény jelzett a levelünkre vissza, amiből a későbbiekben sem lett eredményes kapcsolat. Általában önállóan keresnek fel a terjesztők minket, és úgy kérik a postázást. Kevés esetben kerestek fel minket intézmények, és az intézmények által ajánlott emberek legtöbb esetben rövid idő után hosszú időre felfüggesztették a terjesztést.

Egyetlen vidéki hajléktalanellátó intézménnyel sikerült hatékony kapcsolatot kialakítani (Győri Hajléktalanellátó Szolgálat). Ők mentorálják a győri terjesztőket.

Az elmúlt két és fél évben 181 alkalommal postáztunk újságot vidékre 11 különböző terjesztőnek 9 különböző városba. Egy-egy terjesztő általában legalább 100 db lapot rendel, de van aki kéthetente 400 db lapot kér tőlünk. A postaköltséget terjesztőink viselik.

A futamidő végén Budapesten kívül Győrben, Székesfehérváron, Gödöllőn, Vácott, Mórton és Veszprémben is kapható lapunk.

Közösségi munka:

Azaz egyéb tevékenységeink, melyek megvalósítása nem igényli az EQUAL-projekt anyagi támogatását, bár a programok tervezése, szervezése, megvalósítása kollégáink munkaidejében történt.

Az itt sorolt tevékenységek talán a TCK blokkba illenek leginkább.

Mi végezzük a Fedél Nélkül honlapjának szerkesztését, frissítését is, a kéthetente néhány órát igénylő weblapszerkesztés az egyik szociális munkatárs feladata.

Olyan feladatok elvégzéséről szólunk, melyekkel a társadalom egésze számára próbáljuk meg bemutatni a nálunk végzett munkákat, illetve megpróbálunk a kisebb s nagyobb társadalmi közösségek, illetve kultúrák felé nyitni tevékenységünkkel. A következő táblázat mutatja azokat a tevékenységeket, melyeket közösségi munkaként értelmezünk, s már megvalósultak, vagy közvetlenül a megvalósítás előtt állnak:

Folyamatos közösségi feladat			
Önkéntes munka szervezése	Nemzetközi kapcsolat szervezése	FN rádióműsor a Fúzió Rádióban	
Egyszeri, ismétlődő esemény			
Jótekonysági Soundsystem Party (2005. október 31.)	Reggae	Népszerűsítő kampány (2005 november-december)	Megjelenés a Sziget Fesztiválon (2006.08.12-14)

Folyamatos közösségi feladatok

Önkéntes munka szervezése / gyakorlatot teljesítők terephelyszíne

Az elmúlt közel két év során félszáznál több önkéntes segédkezett a Fedél Nélkül valamilyen munkafolyamatában. Közülük sokan (14 fő) segítenek az idegen nyelvi fordítások elkészítésében, lektorálásában, de van olyan önkéntesünk is, aki a lap tördelését végzi, vagy éppen ruhaadományokat szállít nekünk. A legmeghökentőbbnek tűnő önkéntes feladatot teljesítők pedig talán a DJ-ként fellépő tizennégy fő, akik két jótekonysági reggae-partykon kívül szívesen zenéltek más kiemelt fontosságú rendezvényeinken is. (pl. Ünnepélyes Díjkiosztó). Az önkéntesek által ellátott feladatok listáját az alábbiakban olvashatják:

- idegen nyelvű fordítások és lektorálása: 14 fő
- önkéntes tördelő: 2 fő
- grafikai feladatok: 7 fő
- logisztikai feladatok (autó): 2 fő
- önkéntes DJ-k: 14 fő
- adatrögzítés, adminisztratív feladatok: 4 fő
- köteles újságpéldányok postázása: 2 fő
- segédkezés kiemelt terjesztői gyűlésen: 2 fő
- ruhaválogatás: 6 fő

A közeljövőben fontos feladatnak tekintjük a szakmai munkába is bevonni önkénteseinket, pl.: szociális munkásokkal közösen, helyszíni kapcsolattartásnál való segítségnyújtáshoz, bár önkéntes hálózatunk ma még nem elég erős, heti rendszerességű ingyenmunkát csupán négy önkéntesünk tud vállalni, a jelenlegi 54 segítőnk közül.

Nemzetközi kapcsolattartás

Az eltelt két év alatt, munkatársaink 10 különböző nemzetközi rendezvényen vettek részt s reprezentálták a Fedél Nélkül utcalapot:

- Találkozó az Augustin c. bécsi utcalap szerkesztőségével (2005. szeptember)
- EQUAL Konferencia és szakembercsere (Párizs, 2005. október)
- Előadás a Fedél Nélkül tevékenységéről, holland szociális munkás egyetemi hallgatóknak (Budapest, 2006. április)
- EQUAL Konferencia és szakembercsere (Madrid, 2006. május)
- EQUAL Konferencia és szakembercsere (Budapest, 2006. október)
- EQUAL szakembercsere (London, 2007 március)
- EQUAL Konferencia és szakembercsere (London, 2007 április)
- EQUAL szakembercsere (Budapest, 2007 május)
- XII. Európai Szociális Munka Szimpózium (Győr, 2007 május)
- Ötlet 2005 zárókonferencia (Budapest, 2007 május)
- Ten Feet Away fesztivál, (London, 2007 július)
- EQUAL Zárókonferencia (Budapest, 2007 október)

Mivel a gyakorlatban is nagy hangsúlyt fektetünk a célcsoportok bevonására a döntéshozatalba, minden külföldi utunkra elkísért bennünket legalább egy hajléktalan ember, kiemelt terjesztőink, mellékletkészítőink vagy szerzőink egyike. A futamidő alatt összesen hatan vehettek részt, többségében pozitív élményekkel, pozitív megerősítésekkel tértek haza.

Külön kiemelnénk, hogy meghívás alapján részt vettünk a 2007 július 26 – 29 között Londonban megrendezésre került Ten Feet Away Nemzetközi Hajléktalan Művészeti Fesztiválon is, ahová két munkatársunkon utazott és lehetőség nyílt két hajléktalan művésznak is bemutatnia munkásságát. Ezen kívül önkéntes DJ-ink (saját költségükön) utaztak ki az eseményre, ahol a szervező meghívására pörgették a lemezeket.

FN rádióműsor

2006. februárjától lehetőség nyílt egy lokális s ma már netes adással is büszkélkedhető rádióadóban a hajléktalanságról műsort készíteni, e műsornak egyik kollégánk, Sebestyén „Sebő” Szabolcs a szerkesztő-műsorvezetője. A műsor minden hét második szombatján volt fogható Budapest XI. kerületében a 93.5 Mhz-en, illetve elérhető volt a www.fuzioradio.hu

honlapon. A rádióműsorban a Fedél Nélkül tevékenységének bemutatásán kívül alkalom nyílt a győztes pályaművek bemutatására, illetve az EQUAL program elemeiben résztvevő szakemberek részvételével élő beszélgetős műsorokra. A műsor programtervébe vettük az összes EQUAL-on belüli program bemutatását a szakemberek segítségével.

Jótekonysági Reggae Sound System Party

A Jótekonysági Reggae Sound System Party ötlete már régen megfogalmazódott bennünk, amelyet aztán Sebő kollégánk hathatós segítségével sikerült megszervezni. Ezen esemény mögötti koncepció az volt, hogy ismertessük meg egy Magyarországon népszerű (ugyanakkor nem mainstream) zenei szubkultúra tagjaival a Fedél Nélkül munkáját, illetve adományszerzéssel összekötött jótekonysági rendezvényt szervezzünk számukra. Mivel kollégánk jelenleg egy reggae honlap szerkesztője, aki a reggae szubkultúra számos meghatározó képviselőjével jó kapcsolatot tart fent, s ismerve a reggae-ben aktív zenészeket és DJ-eket, bízunk programunk sikerében.

Az alapkoncepció a következő volt: Egy olyan jótekonysági adományozó party-t szeretünk volna szervezni, amelyen nincs belépődíj, pontosabban annak fejében ruha- és tartós élelmiszeradományt fogadtunk el. A résztvevő, szórakozni vágyó fiatalok ezért egy a már reggae bulik szervezésére specializálódott szórakozóhelyen (Trafó), egy speciális soundsystem (nem élő zenekar, hanem DJ-k „együttese”) partyt kaptak cserébe. A rendezvényre 2005. október 31-én került sor, s egy egyedülálló line-up-ot sikerült színpadra szólítani. Magyarország legelismertebb reggae-dancehall DJ-i prezentálták a jobbnál jobb muzsikákat: Love Alliance, PASO, Tribe Of Judah, LB Soundsystem, Irie Maffia, illetve Sebő a Fedél Nélkül képviseletében. Az eseményre készült egy speciális multimédiás részleggel ellátott cd is, amelyen a fellépők közül a PASO zenekar (akkor) megjelenés előtti dala került rá, illetve El Bandy valamint Sebő egy-egy mixe, és DRS által készített bootleg felvétel. A multimédia bővítményben kaptak helyet a rendezvényen fellépő művészek életútját bemutató írások, s ezen kívül a Fedél Nélkül szerzők írásaiból megjelenő válogatás is rákerült a kiadványra. A cd-ből 40 (+ 15 db. VIP) db másolat készült, amelyet a rendezvényre elsőként érkező 40 résztvevő kapott kézhez. A fellépők – természetesen – díjmentesen vállalták a zenélést (kb. minden soundsystemnek 1-1.5 óra állt rendelkezésére).

A rendezvényt mind a fellépők s mind stábunk eredményesnek ítélte, az összegyűlt adományokból a mai napig ellátjuk terjesztőinket.

A party sikerén felbuzdulva 2007 októberében az EQUAL zárókonferencia idején újra megszerveztük az eseményt.

Népszerűsítő kampány

2005 késő őszén úgy döntött a Fedél Nélkül teamje, hogy megpróbál Budapest legforgalmasabb közterein egy stand felállításával megjeleni. E kampány célja az volt, hogy a közvélemény, a lapról és terjesztőiről sokszor dezinformációval rendelkező tagjai számára megmutassuk, hogy mit is képvisel arculatában lapunk. A kampányt összekötöttük a Harry Potter „különszám” megjelenésével (2005 decemberében a kiadó segítségével közölhettük az idén februárban megjelent hatodik Harry Potter kötet első fejezetét). Az eseményekre külön szórólapok készültek, amelyeken „vidám” grafikák segítségével próbáltuk ábrázoltatni, hogy miről ismerhetők fel regisztrált terjesztőik, illetve kitől vásároljanak az olvasók lapot.

A kampány során – sajnos – nagyon kevés embert sikerült elérni, amelyben közrejátszhatott az időjárás, tapasztalatlanságunk, illetve, hogy egy kicsit későn kezdtük el szervezni a kampányt. Véleményünk szerint a jövőben az eseményt technikailag átgondolva érdemes lenne megismételni, ezúttal talán éppen hogy a különböző egyetemeken és oktatási

intézményekben való megjelenés lehetne a cél. Sajnos előttem kicsit nem érthető okokból a mai napig nem volt folytatása ennek a kampánynak. Mai napig fontosnak tartanám, hogy a „kampányelemek” helyett egy megtervezett stratégiára lenne szükség, egyfajta „arculat megtervezésére”, ennek kidolgozásához igénybe lehetett volna (talán kellett is volna) az Equal projektben aktív TCK – ért felelős szakember segítségét, vagy akár saját felelőst is ki lehetett volna nevezni. (Hozzáteszem, hogy jelenleg ennek szükségességét már Alapítványi szinten is elismerik vezetőink, a kérdés az, hogy tudunk – e egy pozíciót finanszírozni, akinek feladata lenne e tevékenység megvalósítása? – Esetleg feladata lehetne a Menhely Alapítvány „módszertani irodájának” e tevékenység megvalósítása – koordinálása?)
Lapunk háromszor jelent meg az évente megrendezésre kerülő Hajléktalanok Éjszakáján, ahol önkéntes dj-ink is zenéltek.

Sziget 2006

Végül szeretnénk szólni, egy már megvalósult programról, amely szintén hozzásegíthette a Fedél Nélkül utcalapot, hogy a vele szemben megfogalmazott előítéleteket tompítsa, illetve a társadalom egy szélesebb rétege megismerhesse a lapnál kifejtett munkát, valamint magát a lapot is.

2006-ban nyertes pályázatunknak köszönhetően három napig képviseltethettük magunkat a Sziget fesztivál Civil Falujának programjában. Saját sátorral rendelkezünk, ami hatalmas előnyt jelent Európa második legnagyobb fesztiválján. Programunk sikerét valószínűleg több dolog is magyarázza. Ezúttal a kulturális és szociális értékek és hathatós munka bemutatásán kívül (beszélgetés a kiemelt terjesztőkkel és a szerzőkkel, művészi előadások stb.) egy újabb elemet is sikerült beemlíteni pályázatunkba. Nevesen ismét arról van szó, hogy egy kicsit vonzóbbá jelenlétünket, egy újonnan megalakuló sound system felajánlott segítségét elfogadva, sátrunkban háttérzeneként ízelítőt kaphatunk a jazztől a reggae-ig számos zenei irányzatból. A fesztiválon való megjelenésünkkel stábunk nem teljesen volt elégedett, azonban még sem ennek, hanem a Sziget rendezvényiroda új – a civilszervezetekkel szemben állított – követelményeinek bevezetésének köszönhetően (tudniillik a szervezeteknek napijegyük 90 % - át kellene vállalnia) 2007 – ben nem vettünk részt.

A Fedél Nélkül Melléklet tevékenysége

A mellékletkészítők feladata a programban

Eredeti elképzeléseinknek megfelelően a projekt végrehajtási szakaszának teljes ideje alatt, minden lapszámunkban, 4×A/4-oldal terjedelmű mellékletet jelentettünk meg a Fejlesztési Partnerségünk által bonyolított EQUAL-projektről. A melléklet áttekintést adott a projekt egészéről, és időről időre bemutatta annak elemeit külön-külön, beleértve az elért eredményeket, a nehézségeket. Megszólaltatta a benne dolgozókat és a célközönség tagjait, ezzel biztosítva a projektnek a megvalósítók és a célcsoport általi folyamatos nyomon követését, értékelését, visszajelzéseinek fogadását.

A mellékletkészítők feladata e melléklet előállítása, beleértve a teljes munkafolyamatot, tehát a mellékletben megjelenő hírek, interjúk, tudósítások elkészítését, megírását, gépelését, tördelését, mint szellemi munkát, továbbá a melléklet nyomtatását, sokszorosítását. Munkájukban a szerkesztő nyújtott segítséget, aki egyéb feladatai mellett szervezte a mellékletkészítők munkáját, biztosította a munkavégzéshez szükséges technikai eszközöket, szükség esetén segítséget nyújtott, ösztönözte a közös megoldások megtalálását.

A melléklet készítése során kezdetben a szakmai koncepcióban vázolt tartalmi tervre támaszkodva, az előre kitalált tematika szerint haladtunk, majd a kezdeti gátlások oldódása után új mellékletkészítő kollegáink felvállalták saját ötleteiket, és ezután már – a melléklet indításának céljait szem előtt tartva – ezek alapján készült a melléklet. Hetente egyszer teamen (résztevői: három mellékletkészítő és a szerkesztő) beszéltük meg a munka menetét, a munkafolyamatok kapcsán kialakuló nehézségeket, illetve a felmerülő ötleteket.

Ezen túl természetesen a munkavégzés során hetente többször találkoztunk. A mellékletkészítők önállóan kerestek interjúalanyokat, készítettek interjúkat és ezeket önállóan írták le és alakították cikké. További feladatuk volt, hogy híreket gyűjtsenek az EQUAL-program kapcsán, konferenciákon, előadásokon vegyenek részt, valamint a hajléktalan-ellátáshoz kapcsolódó eseményekről, érdekességekről is említést tettek. A cikkekhez fényképeket, illusztrációkat készítettek.

Az elkészült cikkeket a tördelés során rendeztük végső formába, majd a BMSZKI Dózsa György úti intézményében nyomtattuk a Fedél Nélkül aktuális példányszámához igazítva, változó példányszámban. Innen egyik munkatársunk segítségével került a lap nyomdájába.

Mint a Melléklet 1. számú táblázata alapján látható, a Fedél Nélkül példányszáma az utóbbi két és fél év során megemelkedett. Míg a Melléklet 1. számát 7000 példányban nyomtattuk, addig 2007. májusára 10 ezer feletti példányszámokkal dolgoztunk. Jellemző minden évben, hogy a nyári időszakban visszaesik a forgalom, ez 2007-ben is nyomon követhető. Sajnos 2007. őszétől nem emelkedett nagy mértékben példányszámunk.

A Mellékletből az elmúlt két és fél év alatt négy alkalommal készítettünk angol nyelvű különszámot, a korábbiakat négy, az utolsót pedig nyolc oldal terjedelemben. Igyekeztünk a legjobb írásainkat kiválogatni, s ezeket önkénteseink fordították le. A külföldi, valamint a hazai konferenciákra vittünk ezekből az érdeklődőknek. Újdonság volt a Fedél Nélkül történetében, hogy az évente megjelenő, 4 oldalas angol különszámhoz is készült Melléklet, így terjesztőinktől a hazánkban megforduló turisták is megvehetik egyik számunkat.

Készítettünk továbbá egy negyven oldalas angol nyelvű kiadványt is a budapesti zárókonferenciára, amelyben a VAGYUNK Egyesület tagjainak és a Fedél Nélkül alkotóinak versei, prózái és grafikái, valamint a BMSZKI Liberation Through Art címet viselő, (téma: „Így dolgozom... Így tanulok...”, valamint „Az én történetem munkáról, tanulásról”) pályázatának nyertes írásai jelentek meg angol nyelven.

Kezdeti nehézségek

A melléklet indulása rengeteg nehézséggel járt. Az első problémát a szerencsétlen „véletlenek” jelentették, amelyek alighanem a munkavégzés körül kialakult stresszhelyzetekből adódtak.

A tervezett stábunk egyik tagját a munka elkezdése előtti napon baleset érte, máig tisztázatlan körülmények között olyan csigolyasérülést szenvedett, hogy hónapokig kórházban ápolták, kérdéses volt, hogy fog-e tudni valaha újra járni. Mára már „csak” kézfeje mozgatásával vannak problémái, végül 2007 szeptemberében csatlakozhatott hozzánk. Helyette új mellékletkészítőt bízunk meg, Balog Gyula személyében. Szappanos Lajos, lapunk egyik alapítója az első héten szintén „eltűnt”, alighanem megijedt a lehetőségtől, de aztán visszatért közénk és színvonalas munkát végzett. Horváth Csilla néhány héttel később lett rosszul: fulladással, mellkasi fájdalommal került kórházba, itt is pszichés okokat gyaníthatunk, mert semmilyen betegséget nem állapítottak meg a kivizsgálásokon. A mellékletkészítők közvetlen munkahelyi felettese, illetve a lap koordinátorai közösen próbálták gyakori beszélgetésekkel oldani az új munkával járó feszültséget.

A személyes problémák mellett megjelentek az eszközhasználatból adódó gondok is. Sok új dolgot kellett megtanulni a számítógép használatától egészen a nyomdagépek kezeléséig, s mindezt azonnal, hiszen a melléklet első számának megjelenéséig három napunk sem volt. Az első szám csak 2006.07.28-án jelenhetett meg. Ez feszültségekkel, időbeli csúszásokkal járt, melyek – zömében szerkesztőnk hathatós mediációjának köszönhetően – soha nem érintették a megjelenés dátumát. Voltak eszközök, amelyben hiányt szenvedtünk, ami a munkavégzés szempontjából komoly nehézségekkel járt. Pl.: a nyári hónapokban a Fedél Nélkülnél dolgozó, összesen kilenc fő három számítógépet használt közösen, más pályázatoknak, adományozóknak köszönhetően e helyzet mára normalizálódott.

Az első hónapok tapasztalataként leszögezhető, hasznosabb lett volna négy-nyolc hetes betanuló-időszakkal kezdeni a munkát, ami alkalmas lett volna mellékletkészítők tudásszintjének felmérésére, a szükséges készségek, ismeretek megtanítására. A bennük lévő feszültségek így bizonyára könnyebben oldódtak volna. Igaz azonban az is, hogy ezzel a helyzettel valódi munkahelyi stresszt teremtettünk – igaz, védett közegben –, aminek tapasztalatai hosszútávon, más munkahelyeken reményeink szerint hasznosan kamatoztathatók lesznek.

Mindeközben a mellékletkészítőknek és a szerkesztőnek is meg kellett ismerkedniük egymással és előbbieknél az új munkahelyükkel is. Voltak beilleszkedési nehézségeik: a régi hajléktalan ügyfelekből (akik csak a nappali melegedő bizonyos részeit használhatják) a ház majdnem teljes egészében közlekedő kollégákká váltak, s ennek megemésztése mindkét oldalon nehézségekkel, konfliktusokkal járt.

A szerkesztőnek is voltak saját személyiségéből, ismereteiből adódó nehézségei. Mivel még sosem dolgozott vezetőként, így eleinte szokatlan volt neki ez a szerep. Ennek megismerése, elfogadása időbe telt, valamint voltak félelmei azzal kapcsolatban, hogy mennyire fogadják el őt vezetőként a mellékletkészítők. Ezek a gátlások később oldódtak, ma már nem jelentenek problémát. Nehéz volt az is, hogy voltak olyan munkafolyamatok, amelyekhez programok (például OpenOffice), gépek (pl. nyomdagépek) működésének megtanulására, s párhuzamosan a megtanultak továbbadására, mellékletkészítőknek a megtanítására volt szükség, s mindezt viszonylag rövid idő alatt.

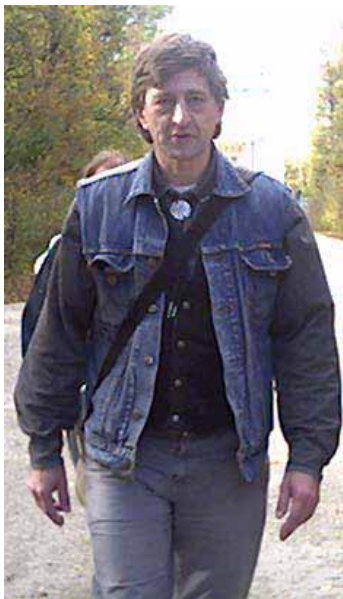
Eleinte nehézség volt az érintett, hajléktalan résztvevők megtalálása is, hiszen a programban résztvevő partnerek irodáinak beindulása csúszott. Aztán pedig, mivel nem ismerték ezeket az irodákat, a látogatók száma igen alacsony volt.

A kezdeti nehézségeken a lassan kialakuló gyakorlatnak köszönhetően átlendültünk, és néhány hónap múltán már gördülékenyen ment az újság készítése. Volt még egy tervezési tévedésünk azonban: a már kész mellékletek eredeti terveink szerint szintén mellékletkészítőink helyezték volna a Fedél Nélkül példányaiba. A borzasztó monoton manuális tevékenység a vártnál sokkal nehezebb feladatot jelentett, rendelkezésre állónál több befektetendő munkaórát igényelt. Nyomdánk nagy segítségünkre volt: a melléklet hajtogatásának és újságba helyezésének feladatát átvállalta, ezzel sok időt és energiát spórolhattunk meg és fordíthattunk a tartalom minőségének emelésére.

A munkatársak bemutatása

A mellékletkészítők mindannyian a Fedél Nélkül korábbi szerzői, egyikük, Balog Gyula kiemelt terjesztő is.

Balog Gyulának régóta rendszeresen jelennek meg önéletrajzi ihletésű novellái a lapban. 1993. óta az Anonim Alkoholisták közösségének tagja. Megbízhatóságával és pontos munkavégzésével tűnt ki társai közül, és ezzel sokáig feledtetni tudta saját fogalmazása szerint: „túlságosan erős EGO-jának” néha kellemetlen megnyilvánulásait. A programban 2005. júliusától 2007. augusztusáig dolgozott. Személyes konfliktus alakult ki közöttük és két mellékletkészítő társa között, így sajnos a közös munkavégzés lehetetlenné vált, Gyula távozott a melléklettől, de maradt a Fedél Nélkül szerzője és egyik kiemelt terjesztője.

Balog Gyula

Lignarskyné Szele Orsolya

Horváth Csilla az egyetlen, aki 2005. júliusától egészen a program végéig mellékletkészítőként dolgozott stábunkban. Kreativitásával, sajátos ironikus humorával és ötleteivel nagyon sokat segített, bár feledékenysége és figyelmetlensége néha kisebb-nagyobb zökkenőket okozott. Csilla kevés önbizalommal érkezett hozzánk, de ez sokat változott az idők során, a program végére magabiztosan végezte el feladatait. Kezdetben is voltak alapvető számítástechnikai ismeretei, amelyeket még jobban elmélyített, most már gyakorlatilag az összes munkafolyamatot biztonsággal végre tudja hajtani.

Szappanos Lajos 2005. júliusától december elejéig dolgozott a mellékletnél, óriási tapasztalattal, sajátos hangvételű, szórakoztató, stílusos cikkekkkel mutatkozott be az olvasóknak, majd magánéleti és munkával kapcsolatos nehézségei miatt úgy döntött, hogy távozik a laptól. Bár tőlünk megvált, a Fedél Nélkülbe rendszeresen ír ma is, és a nálunk

tanult számítógépes ismereteit ma is kamatoztatja, az is pozitívum, hogy megjelent benne az igény, hogy más rendszeres munkahelyet találjon, a korábbi rendszertelenek helyett.

Szappanos Lajos

Horváth Csilla

Lignarskyné Szele Orsolya 2005. decemberében (Szappanos Lajos kiválása után) érkezett a laphoz, kezdeti ijedtsége és féltékenysége mára sokat változott, de szerénységével ma is kitűnik a többiek közül. A programban 2007. decemberéig dolgozott. Orsi sokat fejlődött az elmúlt két év során, önállóbb, magabiztosabb lett, de alapvető féltelme a különféle eszközöktől, újdonságoktól (pl. internet, e-mail használat, fényképezőgép, digitális diktafon) még most is jellemzi.

Sárközi László Balog Gyula kiválása után, 2007. szeptembertől decemberig dolgozott lapunknál. Őt eredetileg is szerettük volna stábunk tagjai között látni, azonban, mint már említettük, a munka megkezdése előtti napon baleset érte. Felépülése hosszú időt vett igénybe, jelenleg is tart. Személyében ötletes, lendületes, vérbeli, újságíró is ismerhettünk meg, aki nagy lelkesedéssel vetette magát a munkába. Laci azonban még nem teljesen önálló, és a neki kevésbé tetsző feladatokat is hajlamos kicsit háttérbe szorítani. (kivehető)

A szerkesztő, Rónyai Zsófia 2005 júliusától 2007. decemberéig dolgozott a Fedél Nélkül stábjában. Igazi profi módjára birkózott meg a rázuhanó tengernyi kihívással, javarészt neki köszönhetjük, hogy kis stábunk pontosan, magas színvonalon volt képes ellátni feladatait. Bár kifejezetten megkért rá, nem tudok negatívumot írni elvégzett munkájáról.

Sárközi László

Rónyai Zsófia

A mellékletkészítők nemi megoszlása a kezdeti két férfi-egy nő felállásból két nő-egy férfi felállásra változott. Jelenleg ketten 45 év feletti. A jelenlegi mellékletkészítők egyike roma

(a korábbiak közül az egyik férfi szintén roma). Iskolai végzettségüket tekintve ketten érettségivel rendelkeznek (szakközépiskolai – édesipari termékgyártó, illetve gimnáziumi), egyikük pedig főiskolai diplomával (Pécsi Egyetem szabadidő- és művelődésszervező szak).

A gyakori munkahelyváltás többeket is jellemez: az egyik korábbi mellékletkészítőnk kereskedelmi szakközépiskolát végzett, 15 évig dolgozott a szakmájában, ez alatt az idő alatt 15 munkahelye volt. Egyik munkahelyén hosszabb időt töltött el, később munkahelyeit gyorsan váltogatta: volt, ahol hat napig dolgozott. Elhelyezkedésében, gyakori munkahelyváltásában saját bevallása szerint nagy szerepe volt a szenvedélybetegségének. Egy másik mellékletkészítőnek soha életében nem volt néhány évnél hosszabb távú munkahelye, a leghosszabb időszak öt év volt, de ennek egy része Gyes-en töltött idő volt. Ezt a munkaviszonyt leszámítva korábbi főállásában (takarítóként dolgozott az EQUAL program kezdetén, később ez az állása megszűnt) volt a legrégebb óta (három éve). Gyakori munkahelyváltásait gyermeke megbetegedéseivel magyarázta, valamint azzal, hogy sosem jött ki a kollégáival, főnökeivel.

A mellékletkészítők mindannyian elvégeztek az érettségi mellett különböző tanfolyamokat: gyors- és gépiró, titkár- és titkárnőképző, vízügyi kalkulátor, belföldi csoportkísérő, életmentő, gyerekefelügyelő, újságíró.

Az öt mellékletkészítőből hárman kapnak nyugdíjszerű ellátást munkaképesség-csökkenésük okán, egyikük e beszámoló írásakor már öregségi nyugdíjra jogosult, s egyikük munkaképes, idén lesz ötven éves.

A mellékletkészítők egyéb tevékenységei

A Fedél Nélkül mellékletkészítői az EQUAL program két és fél éve alatt elkészítettek harminc interjút is, melyet a Fővárosi Szociális Közalapítvány munkatársai használtak fel, s amelyekből a BMSZKI egy kiadványt is készített magyar és angol nyelven. Az interjúalanyok szociális munkások (15 fő) és hajléktalan emberek (15 fő) voltak. A megkérdezettektől igyekeztünk választ kapni arra, hogy véleményük szerint a hajléktalan embereknek milyen lehetőségeik vannak a munka világában való elhelyezkedésre, visszatérésre, illetve a személyes beszámolóikból megtudni, hogy milyen saját tapasztalataik, élményeik, gondolataik vannak erre vonatkozólag.

Külföldön is szerezhettünk tapasztalatokat; 2005. októberében egyik mellékletkészítő kollégánk – több más szociális munkással együtt – látogatást tett Párizsban, hogy újságíróként beszámoljon a program alakulásáról, valamint bemutassa a partnerszervezeteket. 2006. májusában egy másik mellékletkészítőnknek Madridban jutott hasonló lehetőség. 2007. áprilisában pedig két hölgy mellékletkészítőnk tehetett látogatást Londonban, melyet 2007. nyarán egy másik londoni út követett a Ten feet Away fesztiválra (melyet egy hajléktalan művészeket felkaroló szervezet rendezett), ahol a „Vagyunk” Otthonatlan Művészek Önségítő Egyesületét képviselte egyik mellékletkészítő kollégánk (rajta kívül még egy hajléktalan alkotónk képviselhette az egyesületet). Mindannyiuknak meghatározó élményt jelentett a külföldi utazás: olyan lehetőség volt ez számukra, melyre ki tudja, máskor lesz-e módjuk.

Idézet a jubileumi 50. szám (Melléklet készítőinek bemutatásával foglalkoztunk benne) Orsolyával készült interjújából:

„– *Milyen élményeid voltak az újságírói pályafutásod alatt?*

– A legnagyobb, hogy kijuthattam Londonba. A 49-es számban leírtam az élményeimet, úgyhogy erről nem beszélnek bővebben. A program jóvoltából olyan helyeken jártam, ahova saját erőből nem futotta volna. Kétszer voltam a Parlamentben, ahol a szegénységről, annak csökkentéséről, esetleg megszüntetéséről beszélünk. Sok olyan információhoz jutottam, amiről nem volt tudomásom. A Sziget Fesztivál, a különböző

konferenciák, ahol mások projektjét ismerhettük meg, a Fővárosi Szociális Közalapítvány által rendezett események. Nehéz felsorolni is, hogy mennyi élményben volt részem. Ezek mindegyike szélesítette a látókörömet, gyarapította az ismereteimet, hozzásegített, hogy más szemmel nézzem az embereket. Nagyon sokat köszönhetek a programnak.”

A mellékletkészítők bekapcsolódtak a „Vagyunk” Otthontalan Művészek Önségítő Egyesületének létrehozásába (2006.), valamint munkájába is. Megbeszéléseket tartottak, kiállításokat szerveztek, továbbá részt vettek egy pályázatírói tanfolyamon is. Ők jelentik az egyesület valódi vezetőségét, ők a működés motorjai, hiszen munkahelyük eltűri, sőt támogatja civil munkájuk végzését, erkölcsi támogatást, és irodai infrastruktúrát biztosít. Hárman jelenleg tisztséget (elnöki, illetve elnökségi tag) is viselnek az egyesületben. Az egyesület tagjai az elmúlt egy év alatt főként kiállításokat szerveztek. A 2006-os budapesti EQUAL konferencián például az angol, francia és spanyol küldöttség négy helyszínen láthatta a magyar hajléktalanok alkotásait, majd ez év decemberében a BMSZKI Kocsis utcai szállóján nyílt a következő kiállítás, ahol az alkotásokból többen vásároltak is. 2007. januárjában a Kőbányai Szabadidő Központba is szerveztek kiállítást, majd novemberben, az EQUAL zárókonferenciáján is láthatták az érdeklődők az egyesület alkotóinak műveit.

Voltak civil kezdeményezések, melyekbe bekapcsolódtunk: szó esett arról, hogy egyik mellékletkészítő kollégánk egy rádióműsört készíthetne a hajléktalanságról a Civil Rádióban. Később azonban sajnos a rádió együttműködésének hiánya miatt ez a vállalkozás kudarcba fulladt.

A mellékletkészítők maguk is aktív részesei voltak a programnak: résztvevői kontrollcsoportokon, fókuszcsoportokon vettek rendszeresen részt, s így ők is folyamatosan visszajelzéseket tudtak adni a projektről.

A mellékletkészítők bekapcsolódtak „önkéntesként” más munkatevékenységekbe is: Csilla a foci VB ideje alatt adott ügyeletet (ilyenkor a mérkőzés közvetítéseit hajléktalan emberek nézhetik élőben, kivetítőn), Gyula pedig a téli krízisidőszakra vállalt önkéntes munkát (az időjárás végül nem indokolta a Kürt u. éjjeli menedékhelyként történő megnyitását).

Eredmények

Eszközhasználatból adódó fejlődések:

 számítógépes ismeretek folyamatos javulása

A mellékletkészítők eltérő számítógépes ismeretekkel érkeztek, s ez eleinte megnehezítette a közös munkavégzést. Volt közöttük olyan, aki élete folyamán még alig kapcsolt be számítógépet, saját írásait is mindig írógépen írta. Neki az első időkben meg kellett barátkoznia a számítógéppel – amivel szemben eleinte voltak fenntartásai, félelmei –, valamint az alapvető ismereteket is el kellett sajátítania. Mivel ebben az időszakban még nem indultak számítógépes tanfolyamok, így e tudásának nagy részét a szerkesztő segítségével szerezte meg (aki ugyan végzettségét tekintve tanár, de soha életében nem tanított számítástechnikát). Mivel a kezdeti időszakban rengeteg egyéb nehézség is volt, így a tanulásra sajnos kevesebb idő maradt, mint amennyire szükség lett volna. Lassan, fokozatosan azonban javult a helyzet, a mellékletkészítő egyre gyakorlottabb lett a szövegszerkesztés és tördelés terén. Ma – bár az EQUAL-programban már nem dolgozik –, mégis van saját számítógépe, és írásos munkáit is ezen végzi.

A két másik mellékletkészítő kolléga (és a később érkezett harmadik és negyedik kolléga is) gyakorlottabb volt a szövegszerkesztés terén, ami főként a szövegek beírását és formázását jelentette, de a tördeléshez szükséges ismeretekkel egyikük sem rendelkezett, sőt, ezen teendők a szerkesztő számára is újdonságok voltak. Az eredeti tervekben a tördeléshez használt program a Word volt, azonban a melléklet sajátos külalakja, bonyolultsága miatt (A3-as fekvő formátum, két oldal egymás mellett, oldalanként három hasábra osztva) hamar

nyilvánvalóvá vált, hogy a Word nem alkalmas a tördelésre. Olyan új programot kellett keresni, aminek a kezelése viszonylag egyszerűen elsajátítható, szerkezete, felépítése hasonló, mint a Word. Ez a program az OpenOffice lett, amit a program végéig sikeresen használtunk.

Másik eredményünk, hogy a kezdeti floppy-használatról „technikai fejlődésünknek” köszönhetően fokozatosan a pendrive használatának gyakorlására tértünk át.

Az első év során tehát az alapvető szövegszerkesztési, tördelési ismereteket sikerült elsajátítani, ezek az ismeretek a második év során jobban elmélyültek. Az új kollégák érkezésekor és betanulásakor a régebb óta nálunk dolgozó mellékletkészítők mindig nagy segítséget jelentettek a szerkesztőnek.

Egyik mellékletkészítő kollégánk részt vett közben egy számítógépes tanfolyamon, melybe néhány alkalommal egy másik mellékletkészítőnk is becsatlakozott. Itt alapvető információkat kaptak a számítógépekről, megismerték az internetet, megtanulták, hogyan tudnak e-mail címet létesíteni és használni. 2007 tavaszán pedig mindhárman részt vettek egy Excel tanfolyamon, mely során az Excel használatát, kezelését tanulták meg. Ennek kevésbé van jelentősége a mindennapi munkájuk során, de a későbbiekben, más munkavállalás során még hasznukra lehet.

A tördelés során, ami továbbra is nehézség maradt, az a képek behelyezése, illetve kezelése Photoshop segítségével. Az öt fő közül ketten tanulták meg ezt biztonságosan kezelni. Ennek több oka van, egyrészt viszonylag kevesebbszer volt rá szükségünk, így az elsajátított ismeretek sosem rögzültek kellőképpen, másrészt a program vége felé jellemzővé vált a mellékletkészítők közötti munkamegosztás, így nem mindenkinek vált feladatává a Photoshop kezelése.

Az internetes ismeretek terén is maradtak hiányosságok. Itt is jellemző volt, hogy a kollégák eltérő ismeretekkel, tudással, lelkesedéssel érkeztek. Az öt fő közül hárman tanulták meg jól és napi rendszerességgel használni e-mail címüket, ők a kereséssel is jól boldogulnak. Az egyik mellékletkészítő túl rövid ideig szerepelt programunkban ahhoz, hogy kellően elmélyíthesse ezen ismereteit, sőt, neki először a számítógép megismerése volt feladata, így inkább az alapvető ismeretek elsajátítása volt nála cél. Egy főnél pedig leküzdhetetlennek bizonyuló ellenállása miatt nem értünk el sikereket ezen a területen.

✚ diktafon, illetve fényképezőgép használatával kapcsolatos tapasztalatok

A diktafon használatának megtanulása nem okozott különösebb nehézséget, bár egyszer előfordult, hogy meglévő hanganyagunk „eltűnt”, de ez inkább a figyelmetlenségnek volt köszönhető. Később, mivel diktafonunk elromlott, az utolsó néhány hónapban digitális diktafon használatára tértünk át. Annak ellenére, hogy az eszköz kiválasztása közösen történt, kezelése eleinte mégis nagy nehézséget okozott és használata két kollégában még a program végén is ellenérzést váltott ki. A digitális fényképezőgép használata bonyolultabb feladat volt, a képekkel kapcsolatos tevékenységek (képek kezelése, formázása Photoshop használatával) elsajátítása is sok időbe került, nem is sikerült mindenkinek teljes mértékben.

✚ nyomtató, fénymásoló, nyomdagépek használata

A nyomdagépek használatát is külön el kellett sajátítani, ez eleinte nagyon sok nehézséget okozott, különösen azért, mert nyomdai tapasztalatokkal senki nem rendelkezett. Az első alkalmakkor 500, sőt volt, hogy 1000 példány lett selejtes különböző okok miatt (begyűrődött papír, fordítva fénymásolt oldalak). A későbbiekben ez egyre kevesebb lett, általában kb. 10-20 selejtes példány keletkezett, időnként azonban figyelmetlenségéből akadt, hogy ennél nagyobb mennyiségű selejtet gyártottunk. A mellékletkészítők a program végére már teljesen önállóan nyomtattak, probléma esetén egy BMSZKI-s kollégához fordulhattak segítségért.

Más munkafolyamatoknak köszönhető eredmények:

✚ interjúkészítések kapcsán

A mellékletkészítők az interjúkészítések kapcsán rengeteg embert ismertek meg, így javult a kapcsolatteremtő képességük, kapcsolati tőkéjük. Más hajléktalan emberekkel találkozáva számos életutat, élethelyzetet láttak, valamint a szakmabeliek közül is sokakat megismertek, más közegben, más szerepben találkoztak velük.

✚ szereplések

A mellékletkészítők gyakorlatot szerezhettek nemcsak interjúkészítőként, hanem interjúalanyként is. Az egyik közszolgálati csatorna egy műsor keretében foglalkozott az EQUAL-programmal. Egy másik alkalommal pedig egy külföldi hölgy készített velük interjút, valamint felvételeket munkájukról egy tervezett dokumentumfilmjéhez. Tapasztalatokat szerezhettek a konferenciákon is, ahol előadásokat tartottak munkájukról, tapasztalataikról. Többször kaptak meghívást televíziós műsorokba, rádióba is, ahol a hajléktalanság volt a témakör (pl. M1, Duna Tv, Hír TV, Civil Rádió).

Balog Gyula felszólalása az egyik budapesti konferencián

Horváth Csilla szereplése egy kiállítás megnyitóján

✚ közös munka

A közös munka javítja a kommunikációs készségeket. Szükség volt vitára, egymás meggyőzésére, meghallgatására, ugyanakkor a másikhoz való alkalmazkodásra is. Ebben sajnos komoly nehézségeik voltak és vannak a mai napig. A munka folyamatát gyakran zavarták meg sértődések, viták, amelyek részben hatalmi harcokból adódtak, részben az eltérő személyiségek más és más megoldási ötleteiből, cselekvési terveiből. A sok eltérő személyiség egy vonása azonban közös volt: a viták során mindenki makacsul, gyakran „gyermeki erőszakossággal” ragaszkodott az eredeti elképzeléséhez és nagyon nehezen születtek közöttük kompromisszumos megoldások. Talán egy magyarázat lehet az is, hogy mivel mindannyian hátrányos helyzetű, sérült emberek, így számukra nagyon fontos, hogy apró dolgokban is érezhessék, bizonyíthassák igazukat, igazolhassák magukat, hogy kompenzálják, helyrehozzák oly sokszor megtépázott önbecsülésüket.

Mindkét mellékletkészítő kiválása részben ezeknek a konfliktusoknak, feszültségeknek, vitáknak tudható be. Talán egyéni vagy csoportos szupervízióval e folyamatok jobban megfékezhetőek lehettek volna.

Reményeink szerint azért a nehézségek ellenére sikerült a mellékletkészítők bizonyos készségeit (csoportban való együttműködés, alkalmazkodás másokhoz) fejleszteni, amelyekkel a későbbi munkavállalás során is képessé válnak a munkahely hosszas megtartására, illetve eleve a végzettségüknek megfelelő munkahely megszerzésére.

Tapasztalatok

A mellékletkészítők tapasztalatai a program során:

 Balog Gyula:

„Régebbi szerkesztői tapasztalataim ellenére sok nehézséggel kellett megküzdennem a munkám elején. Legkevesebb gondom az interjúk elkészítésével van, de a legépelése már nekem megy a leglassabban hármunk közül, mivel rossz a látásom. A helyesírásom is hagy maga után kívánnivalókat. A következő komoly feladat az OpenOffice 2.0 szövegszerkesztő program megtanulása, begyakorolása volt. A Photoshop használata még ma is csak papírról működik, habár tényleg ritkán használom.

Az első pár hónapban megizzadtunk a sokszorosító gép és a hajtogató gép használatának betanulásával. Szerencsére négy hónap után a hajtogatást már nem nekünk kellett végeznünk. Ugyanekkor mentesültünk a melléklet behelyezésétől is az újságba, mely nagyon időigényes és unalmas munkának számított. A sokszorosítás egyre jobban halad, kivéve, ha a papír minősége nem romlik. Ezekről függetlenül ma már rutinból végzem a sokszorosítás feladatait, egyre kevesebb hibával. Jó minőségű papír használata esetén a selejt a tíz példányt sem éri el.

A téma és a programban szereplők egyaránt nagyon érdekelnek, így nem esik nehezemre az interjúk elkészítése. Sok érdekes emberrel ismerkedhetek meg, ami színessé teszi a munkámat. Ez nemcsak a szociális munkásokra, hanem a hajléktalanokra is egyaránt érvényes. Az információkat nem csak az újságírásban, de a magánéletemben és a körülöttem élő hajléktalan társaim segítségére is tudom hasznosítani. Igaz, hogy az addiktológiai tapasztalataimat viszont a munkámban tudtam kamatoztatni.

A teamünk tagjai közötti kommunikációt sajnos a sértődöttség zavarja. Ehhez hozzájárul időnként az én túlságosan erős EGO-m is. A 2005. novemberi személycsere szerencsére nem zavarta meg a munkát és az új munkatársunk – már régebről személyesen is ismertük – hamar beilleszkedett az érzésem szerint a csapatba.

A 2006-os évet a Fedél Nélkül újság bemutatásával kezdtük. Én egy kiemelt terjesztőt interjúvoltam meg, hiszen én magam is az vagyok. A következő számunkban fordult velem először, hogy nem magnóra felvett interjút írtam le, hanem e-mail-en küldtem el a kérdéseimet, és kaptam meg a válaszokat, amihez alig nyúltam. Az interjúalanyom ugyanis, Bakos Péter Debrecenben élt és dolgozott. Ő a Hajléktalanellátó Szervezetek Európai Szövetségének magyar titkára. Ezután következett az egyik kedvenc számom, melyet meg kellett duplázunk, mert a kolléganőimnek is a szívéhez nőtt. Az addiktológiai számainkban először Dávid Zoltánnal, az EQUAL program addiktológiai főreferensével, a másodikban pedig Csernus Imre közismert orvossal készítettem sikeres interjút. Csernus doktor interjúja egy angol nyelvű addiktológiai számba is bekerült.

Az egyes számokban különböző mértékben szerepeltünk. Hol én írtam a vezércikket, hol a szakemberrel, hol az érintettel készítettem interjút. Ez mindig a team-en dőlt el igen kevés vitával a rátermettség és érdeklődés alapján.

Még a főreferensi hálózatról írtunk, mikor jött egy meghívás egy másik EQUAL program nyitó konferenciájára Békéscsabára. Mivel a kolléganőim nem szerettek utazni én szívesen vállaltam, hogy más hátrányos helyzetű réteggel foglalkozó programról írjak egy cikket. Ez színesítette a hajléktalan életemet, az újságírói munkámat és a mellékletünk tartalmát is.

Április tájékán egy új stílus alakult ki a mellékletben. Már nem bírtuk betartani az egy cikk egy oldal elméletet. A programunk jogásza és pszichológusának bemutatása abból a szempontból volt érdekes, hogy még igen kevesen használták ezt az ingyenes lehetőséget. Már

akkor látszott, hogy velük újra kell interjút készíteni a program vége felé. Ez már az év végén kezdett beigazolódni, mikor a pszichológusnőhöz már rendszeresen jártak az ügyfelek.

Júniusi számaink a madridi konferenciával foglalkoztak. Ebben én kaptam a legtöbb munkát, hiszen én mentem ki a konferenciára. Én írtam a cikkeket, a többiek javították és tördelték. Ekkor borult fel először a mindenki mindent csinál elmélete. A beszámolómnak volt némi sikere, habár az év végi újságírói pályázaton nem lettem vele helyezett.

Ezután egy kissé nehezebb vizekre eveztem. A hajléktalan önszerveződések nehézségeit kezdtem ecsetelni, mely számomra később csak megerősödött. Az első éves beszámolót is én írtam, amiben megpróbáltam ismertetni a nehézségeinket és sikereinket. A tény, hogy három hajléktalan kétheti rendszerességgel másfél éven keresztül meg tud alkotni négy oldal olvasható mellékletet, számomra sikernek számít. Persze a Fedél Nélkül stábjja sokat segített.

Az önkéntesekről szóló számban erősen kidomborult, hogy hazánk ebből a szempontból még nagyon le van maradva Európától. Ezért is készítettem interjút egy Svájcban élő és dolgozó önkéntesről, aki segít a Fedél Nélkül német nyelvű fordításában. A cikkekből kiérződik, hogy jó lenne egy változás itthon is, de én nem hallottam, hogy tömegesen jelentkeztek volna azóta a lapunknál.

Újabb élmény várt a stábunkra a nyári Sziget fesztiválon. Én az egy héten keresztül „élveztem” a tömeget és a zenei kavalkádot. A Civil Faluban persze voltak számomra csendesebb élmények is. Interjúkat készítettem, és adtam. Fárasztó nyüzsgés volt az egész hetem. Legalább három számra való anyagot készítettünk hárman, melynek csak kis részét tudtuk később felhasználni. A Szigeten sokat foglalkoztunk azzal a témával, hogy a lap terjesztése koldulás-e. Nem sokkal később a XIII. kerületben kellett tiltakozó beszédet mondanom egy koldulás ellenes jogszabály ellen. Ez csak utólag tűnt fel nekem. A Civil Faluban is kiderült, hogy a szenvedélybetegségek erősen növelik a hajléktalanok számát.

Szeptember hónap végétől újra az EQUAL program hétköznapjairól írtam. Megemlékeztünk a program gyakorlati részének első évéről, és elemeztük annak szakmai hasznosságát. Mélyen kezdtünk foglalkozni az ügyfelek életével és előmenetelével. A 30. számtól kezdve megszüntettük az Álláskereső Iroda nyitva tartásának propagálását, így egy kicsivel megnőtt a szöveges rész helye.

A hétköznapi eseményeket azonban követte az őszi hazai EQUAL Konferencia. Ezt azonban még megelőzte egy jó hír egy otthontalan művészek egyesületének létrejöttéről. A konferencia idején már kiállításra is sor került. A nemzetközi konferencia idején többször találkoztam a delegációval, így én sok élményről tudtam írni. A konferencián a mellékletkészítő trió igen aktív volt, bár erről csak szerényen írtunk. A konferencián is nagy hangsúlyt kapó társadalmi kommunikációról írtam a következő számunkban, melyért az én folyamán nem csak az EQUAL program keretében sikerült tevékenykednem. Alapjában ezért terjesztem a lapot, élő könyv voltam Vácon egy fesztiválon, és egy gimnázumban beszéltem az életemről, a hajléktalanságomról és a Fedél Nélkül lapról.

A 37-es számunk a szociális szféra téli felkészüléséről szólt, melynek érdekessége, hogy két hosszabb cikket is a három fős stáb együtt írt. Ekkor már eléggé összeszoktunk ahhoz, hogy kellemetlenebb hangú viták nélkül végezzük közös munkánkat. Persze azért súrlódások még maradtak köztünk, de ezt koordinátorunk elsimította.

November végén az igényeknek megfelelően elkészítettünk egy rövid tájékoztatót a programról, hogy ne kelljen minden cikket megjegyzésekkel tarkítani. Az év folyamán többször is előfordult, hogy annyira előre dolgoztunk, hogy a konferenciákon, a Sziget Fesztiválon kényelmesen részt tudjunk venni. Persze volt olyan is, hogy technikai okok, vagy az interjúk késése miatt az utolsó pillanatban lettünk készen a lapzártával, de késni egyszer sem késtünk. Kialakult köztünk egy bizonyos munka specialitás, miszerint egyikünk jobban értett a nyomdai munkákhoz, a másikunk a fotóbeillesztéshez, a harmadik pedig a kapcsolatok

felvételéhez. Ez olykor előny volt, olykor hátrány. Úgy érzem azonban, hogy a három dilettáns azért egészen nívós mellékletet tud készíteni.”

 Horváth Csilla:

„A kezdet a rémület korszaka volt. Rendes körülmények között toronyház magas önbizalmam a zérus pont körül toporgott. Kapkodás, mindenáron megfelelni akarás jellemezte minden cselekedetemet. Nem végeztem annyira pocsék munkát, mint akkor gondoltam, de utólag átolvasva az első számokat, ki merem jelenteni, hogy annál azért többre vagyok képes.

Kezdetől fogva úgy érzem, valaki elátkozta a „Fedél Nélkült”. Lajos szerint az alapító Ungi Tibor halálával kezdődtek a bajok. Mindjárt úgy indultunk, hogy Sárközit fejbe verték, el sem tudta kezdeni a munkát. Szerencsére talonban ott volt Gyula. Valahogy összekínlódtuk az első számot. Aztán engem kapott el valami rejtélyes betegség. Igaz, hogy forró nyár volt, az erős mellkasi fájdalomról mégis azt gondoltam, mellhártyagyulladás lehet. A körzeti néni mentőt hívott. Egy hétig kórházban tartottak, de azóta sem derült ki, mi a rák bajom volt. És persze sorozatosan jöttek az egyéb gondok. Nem tudtunk bánni a számítógéppel, a hajtogató géppel, a sokszorosító géppel, nem tudtam kezelni freemaint, az OpenOffice-t, jóformán a szövegszerkesztő program is nehezemre esett. Ha előlről kezdhethném, ragaszkodnék ahhoz, hogy 2 hónappal előbb kezdjünk el betanulni, mielőtt élesben menne a dolog.

Ennek a projektnek pontosan az volna a célja, hogy a résztvevő érintettek sorsán javítson, s ha lehet, segítse őket az életük rendezésében, végleges, vagy legalább hosszú távú megoldásokat hozzon. Lehet, hogy csak én vagyok türelmetlen. Visszagondolva tényleg folyamatos a javulás a helyzetemben. Van már némi megtakarított pénzem, a lakhatásom ugyan bizonytalan (leányom apjái a haszonélvezeti jog a lakásra, bármikor dönthet úgy, hogy nekem onnan mennem kell), viszont jóval nyugalmasabb, mint a korábbiak. Ugyanakkor megszűnt az óvoda munkahelyem. De jóformán megvan a számítógépem, ha lányocskám is úgy akarja, lesz egy varrógépünk, a lovardát lehet, hogy kénytelen leszek kihagyni az életemből, mert nem fogom bírni a bejárást, tehát amíg nem leszek nyugdíjas, nem költözhetek vidékre.

A 2006-os esztendő a mértéktelen konferenciázás jegyében telt el. Sok olyan megbeszélésen, fókuszcsoporton és tájékoztatón is részt vettünk, amelyekről szóló írásoknak vagy csak túlságosan röviden, vagy egyáltalán nem tudtunk helyet szorítani a lap négy oldalán. Nagyon sokfelé jártunk, sok emberrel ismerkedtünk meg, igyekeztünk jó kapcsolatokat kialakítani, részben a jelenlegi munkánkhoz, részben az akkor még tervezett egyesületünkhöz, és persze igyekeztünk gondolni a jövőre is, hiszen a program befejeződik ez év végén, utána is kell élni valamiből.

A kapcsolatteremtésnek ez a része számomra kevés sikerrel kecsegtet. Mivel az év első felében még „óvoda” is voltam, fő jövedelmemet az ovi takarításából szereztem, nagyon hajszoltnak éreztem magam. Sok mindent elfelejtettem, összekavartam, el „kurta farkú kismalacoztam”. Sokat veszekedtünk, pontosan azért, mert mindhárman azt gondoltuk, hogy a másik kettő biztosan lazás, azért olyan húzós a saját dolgunk. Pedig csak én maradtam ki egy csomó melóból, mert délelőttönként semmit nem tudtam az újsággal foglalkozni, az ovi miatt. (Ez sem teljesen igaz, egyszer az óvodában írtam meg egy cikket a vezetőnő számítógépén, mert körmömre égett a határidő. Az év eseményei:

13. sz. A hajléktalanok lapjának koordinátora (Kepe Róbert) második oldal+egy pici harmadik. A munka nagyobbik részét még 2005-ben végeztem, csak a sokszorosítás és megjelenés maradt januárra. Könnyű dolgom volt, interjú alanyom szokásától eltérően sokat beszélt és szokásához híven jól.

14. sz. *A baba közbeszólt (Tatár Babett) 1+2 oldal Ez a kedvenc interjú, ugyanis a felvétel csaknem egész ideje alatt jelen volt a csemete, aki azóta már járni és beszélni is tud. Hihetetlen.*

15. sz. *Veszélyes szenvedélyek I. (vezércikk) első oldal Ez pedig a kedvenc témám, amiről ezer oldalt is lehetne írni, csak legyen, aki elolvassa. Az út elején (Pántya János) harmadik oldal fele. Neki viszont én voltam a kedvence egy darabig. Nem tudom, miért estem ki a pikszisből, de örülök, hogy így alakult. +Péntek tizenhárom Nagy Bandó András a Hajléktalan Emberért Díjat átvette. Nyúlfarknyi*

16. sz. *Veszélyes szenvedélyek II. Ez ugyanúgy a kedvencem, mert az előző folytatása. (vezércikk) első old. AA Ez pedig egy kellemesen eltöltött délelőtti emléke. Hiába, ritkán lehet nyugodt egyetértésben működő csapatot látni. negyedik oldal fele*

17. sz. *Márta bizakodó (Szvitek Gáborné) ő volt az, akiből úgy kellett harapófogóval kihúzni a válaszokat. Amúgy egy beszédes, jó kedélyű nő. harmadik oldal nyúlfarok. Diogenész a hordóban (rajz) Az első firkálmány, ami a mellékletben megjelent. Csak ezért kedvelem.*

18. sz. *Párizsi Sebő művéből negyedik oldal Soha nem felejttem el: „következmény intézmény” nagyon meglepett a szókapcsolat, mégsem kérdeztem rá, annyira meg voltam győződve arról, hogy a zseniális Sebő nem tévedhet. Valószínűleg nem is tévedésről volt szó, hanem törlésről, egy szó részletének újra begépeléséről. Azt gondoltam: biztos én vagyok a hülye, ha nem értem.*

19. sz. *Foglalkoztatás, munkavállalók, lehetőségek (vezércikk) első oldal. Erre nem vagyok túl büszke. Kicsit olyan „Népszabadság a 70-es évek közepén” modorban íródott. A foglalkoztatási referens – a hálózat belülről (Szittár Tímea) + Alanyom jó szövege a lényeg, de azért a vacak kis rajzom is tetszik egy kicsit, főleg, hogy kizárólag az interjú kedvéért alkottam. rajz második oldal + harmadikon falatnyi Sebő párizsija negyedik oldal*

20. sz. *Hallasd a hangod Orsival közös harmadik oldal kétharmada. Sokat töprengtem, mi értelme van a szegénység elleni küzdelemnek, hiszen arról van szó, hogy a nagypénzüek nem hagynak sem munkát, sem egyéb lehetőséget a kis nyavalyásoknak. A szegénység ellen minimum egy világforradalom kellene. Kipróbáltuk (1917-1990 között) kudarcos volt.*

21. sz. *Práter utcai új lehetőségek (vezércikk) első oldal Mi történik mostanában a Práter utcai Álláskereső Irodában? (Nagy Károly) Borókának valamiért tetszett. Igyekeztem jó kérdéseket kitalálni (akkor még előre leírtam magamnak, miket fogok kérdezni, de amikor megkaptuk az előregyártott FSZKA kérdéseket, már nem nagyon strapáltam magam) második oldal Vándorcirkuszos voltam (nevét elhallgató álláskereső) Ő az, akit a legjobban sajnáltam az eddigi riportalanyaim közül. Bár nem volt túl közlékeny, mégis nagyon jól kiderült, hogy az ember sorsának a rohadék körülmények a kovácsai. harmadik oldal fele*

22. sz. *Jogos ügyek (vezércikk) a SZIK Iroda jogászáról és a tipikus problémákról. Könnyű dolgom volt, bemásoltam, amit Andrea küldött és három mondat bevezetőt írtam hozzá. A negyedik oldalra Nagy István párizsi beszámolójából vágtam be fontos részleteket, ehhez már többsoros bevezetőt és két zárómondatot is kiagyaltam.*

23. sz. *Leküzdhető hátrány a hajléktalanság? (Szekeres József) második oldal Ez sem valami nagy ász, már az előregyártott kérdésekkel készült, kicsit műanyagoknak tűnik. Királyi névvel a mélyponton (Kun László) tipikus esetnek tartom. Legfőbb baja, hogy állami gondozásban nőtt fel, nem tanították meg, hogyan kell viselkedni, beszélni, élni, nem fejezte be az iskolát és folyamatosan küzd azért, nehogy véletlenül jobbra fordulhasson a sorsa. harmadik oldal.*

24. szám: *Gyula madridi száma ebbe semmi szerepem nem volt a tördelésen és a nyomtatáson kívül.*

25. *Fejlesztési partnerség (vezércikk) beszámoló egy tervezeten kívüli FP találkozás részvételemről. Önszerveződések második oldal + harmadikon egy falatnyi. Ezzel pályáztam is, nem nyert, de a legjobb írásomnak tartom. Azt próbáltam megfogalmazni, miért is olyan nehéz, csaknem lehetetlen a nyomorban élők csoportba terelése, érdekeik érvényesítése.*

26. *A nyomda embere (Lapis Kristóf) harmadik oldal háromnegyede ez is egy példaértékű írás arra nézvést, hogy semmit nem szabad elkapkodni. Ha sikerült volna több időt szánnom az ügyre, jobbat is alakíthattam volna.*

27. *számból kihagytak a szemérmetlen munkatársaim.*

28. *Civil rádió a „Fedél Nélkül” médiapartnerre a szigeten negyedik oldal kétharmada. Nagy részét abból az anyagból vettem, amit a Civilesek adtak.*

29. *Esetkezelés a hajléktalanellátásban (vezércikk), első oldal Ivetta elmondása alapján és a saját tapasztalataimból hoztam össze, emiatt sajnos egy csomó minden kimaradt, ami fontos, de később pótoltuk.*

30. *Szabadidő, szórakozás, Sziget (vezércikk) Koldulás, avagy munkalehetőség hajléktalanoknak kerekasztal beszélgetés Gyulával közös második + harmadik oldal fele. Villáminterjúk harmadik oldal fele + negyedik oldal Ezt csak a Szigeti veszedelemnek hívom magamban. Bármennyire érdekes volt az egész buli, be kell vallanom, én ehhez már öreg vagyok. Az ilyen fesztiválokat fiataloknak találták ki. De azért sajnálom, hogy a négy oldalunkra nem fért rá minden, amit leírtunk.*

31. *Fejlődés minden életkorban (Bayerle Pál) harmadik oldal háromnegyede Az első olyan alanyom, aki tanfolyamot végzett, sikeresen vizsgázott, majd homlokegyenest más területen tudott elhelyezkedni.*

32. *Jól megy a PEJ, pedig nem is ló (Jankó Tamás) Kicsit rosszul esett, hogy a felettes hatóság nem vette komolyan ezt a sajtó-megnyilvánulási lehetőséget, de legalább megtudhattam, hogy dolgoznak az ú.n. felsőbb vezetők. Azóta jóval kevesebb alkalmam van a csodálkozásra. első oldal + második kétharmada*

33. *Az EQUAL és a Menhely Alapítvány második oldal, nagyon rövid. Szolidáris város negyedik oldal A fogyatékos-ügyi politikai szekció. Ebből a számból rengeteg kimaradt, minden írást alaposan meg kellett kurtítani, hogy beleférjen.*

34. *Hegyen, völgyön kutya élet második oldal. Remélem sikerült jól szemléltetni, hogy azok az emberek kerülnek igazán nehéz helyzetbe, akik a meglévő bajaikat önmagukban nem tudják orvosolni, segítséget kérni szégyellnek, csak akkor fordulnak a segítő szervezetekhez, ha már az életben maradásukat veszélyezteti a helyzetük. Esély az elesetteknek harmadik oldal. Ez is az önszerveződésről, annak lehetetlenségéről szól. Hogy azok az emberek, akik a pitiánernek tűnő napi gondjaikból nem látnak ki, nem igazán tudnak élni az előre látó képességükkel, nem tud a jövőben gondolkodni az, akinek minden energiáját leköti a ma problémájának a megoldása, vagy megoldhatatlansága. Mindkét interjúalanyom saját kérésére került a lapba. Konferenciákkal megválthatjuk a világot, harmadik oldal harmadik hasáb. Kissé kesernyés fanyalgás a 2006. Október 14-i parlamenti összeröffenésről.*

35. *Globális gondok, európai megoldások (bp.-i konf.) második + harmadik oldal fele. Akit részletesen érdeke. Ebből a számból is rengeteg kimaradt, pusztán azért, mert nem gumiból készül a papír, nem nyújtható és nem bővíthető a négy oldal.*

37. *Ez egy különleges szám, két hosszú cikket is közösen alkottunk, a három mellékletkészítő, viszonylag kevés veszekedéssel.*

38. *Falra hányt borsó, vagy a jövő megoldása? Negyedik oldal. Kicsit mérges beszámoló egy konferenciáról, amiből helyszűke miatt a legdurvább mondatokat kiszedtem. + angyalkás Madonna rajza, mivel túl sok nyomdafestéket nem tűrő részt kellett törölnöm. Még három aprócska hírt is sikerült beszorítani a karácsonyi szolgáltatásokról, melyeket a rászorulóknak vehetnek igénybe.*

Közben sikerült megalakulnia a VAGYUNK Otthontalan Művészek Önségítő Egyesületének. A kezdeti lelkesedés mára alábbhagyott. Attól tartok, olyan járműre sikerült felkapaszkodnunk, melynek irányításához egyikünk sem ért, de többen kormányozni akarnak. Természetesen itt is az a legfőbb baj, hogy némelyek kizárólag a saját hasznukat keresik, fütyülnek a közösség érdekeire. Ezek az emberek nagyon dörzsölnék és eszesnek képzelik magukat, nem jut eszükbe, hogy azért kerültek nagyon sanyarú helyzetbe, mert őket verték át, miközben nagyon igyekeztek bepalizni másokat.”

 Lignarskyné Szele Orsolya:

„Engem lepett meg a legjobban, hogy az áhított lehetőséget megkaptam. Az első interjú előtt meglehetősen izgultam, hogy meg tudom-e oldani, lesznek-e kérdéseim. Kisérettel mentem. Egy a hajléktalanságból kikerült szociális gondozóval beszélgettem. A végén annyi kérdésem volt, hogy a kollegáimnak szinte ki kellett rángatnia a lakásból. „Még két kérdés és ideköltözöl” – mondta.

A nehézségek akkor kezdődtek, amikor rá kellett jönnöm, hogy a számítógép a játékon kívül mást is tud, még hozzá számomra követhetetlen szinten. A mai napig bajom van vele, nekem nem akarja azt tenni, amit kérek tőle. A kollegáimnak olyan könnyen megy! Furcsa módon a sokszorosítással nincs gond. Ott jól és biztosan tudom kezelni a gépet. Lehet, hogy az egyszerűbb?

A kollegáimmal való együttműködést még csiszolni kell. A súrlódások betudhatók annak, hogy már egyikünk sem fiatal, és ragaszkodik a becsontosodott megszokásaihoz. Az elmúlt időszakból sok előnyöm származott. Szélesedett a látóköröm, sok emberrel találkoztam. Az interjúkból megismertem életeket, sorsokat. Rájöttem, hogy nem az én keresztem a legnehezebb. A Dózsán való sokszorosításnak köszönhetően felajánlottak még egy állást. 2006. április eleje óta kiegészítő vagyok a nyomdában.

Számomra a 2006-os év a meglepetések és a tanulás éve volt. A tanulása, mert az interjúkészítés és az újság szerkesztés ismeretlen területnek számított. A meglepetéseket azok a helyek jelentették, ahova eljutottam. Ilyen volt a Parlament és a Sziget Fesztivál.

Volt egy emlékezetes beszélgetésem egy drogossal, az addiktológiai számban. A drogprobléma teljesen új terület volt. A miértekre kerestem a válaszokat, de kiderült, hogy nincsenek. A végén itt is udvariasan távozásra szólítottak fel, mondván, ami nincs, azt ne akarjam megtudni.

A Parlamentben másodszor voltam tavaly. Az eseményt a Vöröskereszt rendezte, és arról beszélgettünk a politikusokkal, hogy hogyan lehetne enyhíteni a szegénységen. Természetesen, ahogy az ilyen időhúzó szócsépléseken lenni szokott, a szó elszállt, és nem történt semmi. Illetve mégis. Hallottam a rádióban, hogy a Tudományos Akadémia megkapta feladatnak a gyermekszegénység témáját. Nem tudom, mit fognak vele kezdeni.

A Sziget Fesztivál a nyár legmelegebb időszakára esik, és ez így volt a tavalyi évben is. Sejtettem, hogy mire számíthatok egy össznépi házibulin, ahol több a külföldi, mint a magyar. Ennek ellenére nem hittem a szememnek, amikor szembesültem a valósággal. Az, hogy a BKV nehezen tudta elszállítani a tömeget, hagyján. A tömeg láttán, ami a Hajógyári szigeten fogadott, leesett az állam. Megvolt az előre megváltott jegyünk, de így is reménytelennek látszott a bejutás. Leleményes kollegánk megoldotta a gordiuszi csomót, és szabályosan áttört a tömegben, nekünk csak követni kellett. Nehezen ugyan, de sikerült. A fesztivál sem lopta be magát a szívembe. Tömeg, por, és az odatelepített infrastruktúra a rendezők erőfeszítése ellenére sem bírta a gyűrődést. Az ottalvós jegyem ellenére biztos, hogy nem települnék ki egy hétre. Minden szervezet rendezett programokat, melyekből az érdeklődők sok információt

kaphattak. A legnagyobb sláger a nagy színpad volt. Amikor ott megkezdődött a műsor, minden mást elnyomott. Nem lehetett mást hallani, mint az ottani műsort.

A tavalyi év kiemelkedő eseménye volt az októberben megrendezett EQUAL konferencia. Sok érdekeset hallottam és láttam. Meglepett, hogy a „fejlett” nyugat is hasonlóképpen küszködik a hajléktalanság problémájával, mint mi, akik csak 16 éve ismerkedünk vele. A konferencia témájával, tapasztalataival több számunkban is foglalkoztunk.

Engem ért az a megtiszteltetés, hogy beszámolhattam a 2005. év utolsó díjkiosztójáról, és megírhattam a Fedél Nélkül történetét. Részt vettem a „Diogenész hordót keres” című film bemutatóján, mely értelmiségi hajléktalanok sorsát mutatja be. Beszélgettem a lakhatási referenssel és a lakásmegoldások lehetőségeit boncolgattuk. Megpróbáltam bemutatni az érdekképviselői fórum munkáját, a vezetőjén keresztül. Faggattam a szociális otthoni főreferenst az idős korúak elhelyezési lehetőségeiről, és készítettem interjút egy idősek otthonára váró nyugdíjassal. Ott lehettem, amikor a BMSZKI gyógyszeradományt kapott a Pharma Nova Rt-től. Párizsban járt kollégáim beszámolóját közkinccsé tettem.

Az EQUAL program keretében kollégánk Madridba repült. A várható beszámoló előzetesét én harangoztam be. Tavaly volt a foci vb. A UPC kábeltársaságtól a Menhely Alapítvány Kürt utcai melegezője a vb idejére ingyen kapott műhold csatlakozást. A 26. számunkban mondtunk érte köszönetet.

Részt vettünk a Szolidáris város címet viselő konferencián, melyen szintén a szegénységről és a hajléktalanságról volt szó. Az összejövetelet a Főpolgármesteri Hivatal Váci utcai dísztermében kezdtük el, ahonnan rövid idő múlva bombariadó miatt áttessékeltek bennünket a Főpolgármesteri Hivatalba. Micsoda élmény! Megéltem életem első bombariadóját. Számomra is érthetetlen ok miatt nem a pánik, hanem a röhögés kapott el.

A fentiekből is látszik, hogy munkás évünk volt. Úgy érzem, az idej sem lesz különb.

✚ Sárközi László:

„A melléklet készítésébe csak az utolsó számoknál, az elmúlt négy hónapban csatlakoztam. Mivel rokkantnyugdíjas vagyok, a nyomdai munkákkal együtt járó könnyebb fizikai megterhelést sem bírom. Így számomra lehetőség csak a cikkek írására és betördelésére, valamint a lapszerkesztésben kínálkozott.

Azt már tudtam, hogy újságírásban járatos kollégákkal fogok együtt dolgozni. Noha elvégeztem a Független Médiaközpont újságírói iskoláját, balesetem okán éppen akkor estem ki a gyakorlatból, amikor még igazából bele sem lendültem. Eddigi gyakorlati helyeimen /ORIGO, Roma Sajtó Központ/ profi lapszerkesztőségi körülményekkel és rámenős újságírói mentalitással találkoztam.

A rámenősség tekintetében - és ezt le merem írni - kollégáim fölveszik a versenyt a profi és képzett újságírókkal: nem csak a cikkek hírértéke dominál, hanem azok témája és megfogalmazásuk szerinti szociális érzékenység is. Viszont a munkakörülmények tekintetében messze elmaradunk a jó munka alapfeltételeként elfogadható minimális szinttől.

A melléklet szerkesztősége a Kürt utcai nappali melegező épületében kapott elhelyezést, ahol az ott szolgálatot teljesítő szociális munkásokkal osztozkodunk néhány négyzetméteren. Két számítógépen dolgozunk, de ebből az egyik nem rendelkezik internetes kapcsolattal, a másikat pedig a szociális munkásokkal közösen használjuk.

A magam részéről komoly szakmai kihívásként fogtam föl, amikor felkértek mellékletkészítőnek. Másrészről igencsak beroszdásodtam, és kifejezetten jól jött az újragyakorlás.

A kollégákkal kitűnő, az itt dolgozó szociális munkásokkal pedig, felszínessége ellenére is, jónak nevezhető a kapcsolatam.

Jó lenne a FN-nél tovább dolgozni.”

A szerkesztő általános tapasztalatai a mellékletkészítők munkája kapcsán:

✚ kezdeti feszültség

Alighanem szokatlan volt eleinte számukra, hogy újra rendszeres, sok szellemi tevékenységgel járó munkát végeznek, ami nem kis mértékű felelősségvállalással járt együtt. Ez számukra nagy izgalommal, feszültséggel járt, féltek, hogy nem tudnak a feladatoknak megfelelni. Eleinte ennek oldására, megnyugtatójukra volt szükség, valamint folyamatos megerősítésre, hogy alkalmasak a feladatra. A folyamatot időnként nehezítették a – mellesleg szakmabeli, (értsd: szocmunkás) – interjúalanyok is: néhányan vérbeli újságírókra jellemző profizmust vártak el a mellékletkészítőktől, és kisebb-nagyobb hiányosságaikat szóvá tették, amivel nem éppen a kezdeti görcsösség oldását segítették elő.

✚ beilleszkedés

Kezdeti nehézségeink megszűntek, a mellékletkészítők beilleszkedtek a Kürt utcai Nappali melegedő és Ügyfélszolgálati Iroda életébe, valamint a Fedél Nélkül szerkesztőségében dolgozó kollégák közé is. Hazánkban kevésbé elfogadott és újdonságnak számít, hogy hajléktalan emberek és szociális munkások egy helyen, kollégákként dolgozzanak együtt, így eleinte emiatt sok nehézségünk akadt.

✚ rendszeres munkavégzés

A rendszeresség a munkaidő beosztásával is együtt járt, amihez eleinte naptárral nyújtott a szerkesztő segítséget, melyben a pontos határidők szerepeltek kétheti turnusban. Később, amikor már kialakult a napi gyakorlat, mindenki saját maga osztotta be idejének nagy részét, csak a tördelés végleges elkészítése, valamint a nyomtatás időpontja fix, az interjúalanyok megkeresése, cikkek elkészítése eköré szerveződik viszonylag rugalmasan. Ebben a tekintetben érezhető volt a különbség a „régii” és „új” kollégák között, amikor 2007. szeptemberében Sárközi László érkezett. Neki komoly nehézséget okozott eleinte munkaidejének beosztása, tevékenységeinek, feladatainak átlátása és megszervezése. Mivel hosszú ideig tartó és súlyos betegségből épült fel, számára szokatlan volt a rendszeres munkavégzés, valamint érezhetően kevésbé volt önálló, mint gyakorlottabb társai.

✚ önállóság

Önállóság terén a program két és fél éve alatt nagy fejlődés történt, a mellékletkészítők magabiztossága rengeteget javult, de nem sikerült megvalósítani teljes mértékben a kitűzött célokat. Valószínűleg a teljes önállóság elérése illúzió volt: mindig akadtak olyan munkafolyamatok, amelyekben szükségessé vált a szerkesztő segítsége. Valószínűleg ennek egyik oka a tudáshiány volt (pl. a helyesírási hibák, a tördelésben elkövetett és nem észlelt hibák a program végén is előfordultak), mely gyakran nem is a tudás hiányát, hanem a figyelmetlenséget jelezte. Kellő odafigyeléssel szinte hibátlan munkák születtek. A másik ok valószínűleg a csoporton belüli széthúzásban, a dominanciaharcban rejlik: sokszor nehezen született egészséges kompromisszum a vezető beavatkozása nélkül, s ez az önálló, előremutató munkát nagyban megnehezítette.

Voltak olyan munkafolyamatok is, melyek a program végére teljesen önállóan működtek: az interjúalanyokkal való kapcsolatfelvétel és kommunikáció, a cikkek elkészítése, a tördelés bizonyos részei. Egyre önállóbbak lettek a különböző ötletek terén, bátran mertek kitalálni új dolgokat (például, hogy állítsunk össze kérdőívet az olvasóknak, hogy visszajelzést kapjunk a munkánkról, valamint az egyik angol szám létrehozása, az angol nyelvű kiadvány megjelentetése), s ezek végrehajtásának tevékeny részesei voltak. Az új számok megtervezése is közös munka eredménye volt.

✚ tanulási folyamatok

A szerkesztő előzetes elvárásánál lassabban haladt a tanulási folyamatuk, ami valószínűleg korosztálybeli sajátosságokból is adódott, hiszen negyven év felett már nehezebb számukra teljesen új dolgokat tökéletesen elsajátítani. Ugyanakkor azokat a munkafolyamatokat, ahol volt lehetőség a folyamatos gyakorlásra, könnyebben megjegyezték és hasznosították. A szerkesztőnek hosszú távon nehézséget okozott öt fő betanítása, hiszen minden alkalommal előről kellett kezdeni mindent, a tanulás lassan haladt, gyakran ugyanazokat az ismereteket többször kellett átismételni, mert hamar feledésbe mentek. Minderre egyéb teendői miatt kevesebb idő jutott, mint amennyi szükséges lett volna. Szerencsére a régebb óta dolgozó mellékletkészítők segítségére támaszkodhatott, így a betanulás minden esetben – hosszabb-rövidebb idő alatt, több-kevesebb sikerrel – megtörtént.

📌 figyelem

Gyakran jelentett nehézséget, hogy az egyes munkafolyamatokra nem fordítottak elég figyelmet, és ebből alakultak ki hibák. Ez az alapvető emberi jellemvonás persze mindenkinél jellemző, a mellékletkészítőknél leginkább fáradtságból alakult ki, valamint rutinos munkavégzésből (pl. a nyomtatás monotonitása folytán) is. Korukból adódóan nehezebben bírták a terhelést, a stresszt.

📌 csoportdinamikából adódó nehézségek

A mellékletkészítői stáb csoportdinamikailag nem volt a legmegfelelőbb felépítésű, hiszen a munkavégzés nagy részében három fő dolgozott együtt, ami a csoportalakulás és működés hatékonysága szempontjából a legnehezebb formáció. Ebből következik, hogy sok konfliktus fajult vitává, veszekedéssé, hiszen minden egyes véleménykülönbség kiéleződött, mert két ember szembenállása kapcsán a harmadikat mindkettő igyekszik bevonni és a maga oldalára állítani.

📌 munkamegosztás

Korábban a szerkesztő törekedett arra, hogy mindenki ismerje az összes munkafolyamatot, egyrészt, hogy mindenki minél többet tanulhasson, másrészt, hogyha valaki megbetegszik, a többiek ne akadjanak meg a munkavégzésben.

A program második évében azonban fokozatosan egyre nagyobb munkamegosztás alakult ki. Mindenki egyes részfolyamatokban többet vállalt. Orsi a nyomtatásban, Csilla a tördelés folyamatában, a képek kezelésében és beillesztésében, Gyula pedig az új számokkal kapcsolatos ötletek gyűjtésében, kapcsolatok kiépítésében. Gyula kiválása után Laci betegségéből fakadó mozgási nehézségei miatt a nyomdai munkák nagy része Orsira hárult Csilla segítségével, a tördelési feladatok oroszlánrésze pedig Lacira várt, neki szintén Csilla segített be. Az interjúk, cikkek készítése, konferenciák, különféle programok látogatása továbbra is közös feladatuk maradt.

📌 személyiségjegyekből adódó nehézségek

A mellékletkészítők mindannyian makacs természetű emberek, nehezen képesek a kompromisszumra. Egyikük sem szokott a csapatmunkához. Nehezen tudnak egymással kompromisszumot kötni, egymáshoz alkalmazkodni.

Változások a mellékletkészítők lakhatási helyzetében

A program során szeretttük volna elérni, hogy a lakhatás terén is fejlődést érzünk el, és viszonylagos biztonságot teremtsünk, vagy lehetőség szerint a gondozókkal együttműködve kiutat találjunk.

Sajnos azonban megállapítottuk, hogy a mellékletkészítői státusz önmagában nem jelent biztos anyagi megélhetést, így nem tud megoldást jelenteni egyik hajléktalan ember helyzetének rendezésére sem. Magyarországon elég nehezen megoldható, hogy egy négyórás állás mellett valaki másik részmunkaidős állást találjon, hosszútávon pedig nem lehet sem fizikailag, sem szellemileg bírni a főállás mellett egy négyórás másodállást (Csilla, egyik

mellékletkészítőnk sem tudott főállásában megmaradni). Talán hasznosabb lett volna, ha a mellékletkészítőket teljes, vagy hatórás munkaidőben tudtuk volna alkalmazni, magasabb bérért, több teendővel, nagyobb anyagi biztonságot teremtve.

Ennek ellenére voltak előrehaladások: Horváth Csilla helyzete sokat javult, hiszen lányával a viszonya rendeződött (s ennek eléréséhez mi is igyekeztük őt támogatni), s több mint egy évig együtt éltek, lakásban, igaz, a lány apjának haszonélvezeti joga van, így a lakhatása nem teljesen biztos. Körülbelül fél éve pedig, mióta lánya újra volt férjével és kislányával lakik, Csilla gyakorlatilag egyedül él ugyanott, de lány a rezsi költségébe besegít. Nagy előrelépés, hogy közösen gondolkoznak a lakhatás jövőbeli rendezésén, megoldásán. Csilla jövője még kérdéses, álláskeresési járadékot fog igényelni januártól, ezután jogosult lesz az aktív korúak rendszeres szociális segélyére, ám remélhetőleg közben fog tudni állást találni. Alkalmi munkára már kapott ajánlatot januártól, jövedelme kiegészítésére ez megfelelő lesz.

Lignarskyné Szele Orsolya az elmúlt két év alatt szállót váltott, a József nádor térről a Dózsa György útra költözött. 2007. novemberétől pedig öregségi nyugdíjas lett, de januártól szeretne a nyugdíja mellett alkalmi munkát vállalni. A program ideje alatt a BMSZKI nyomtatási feladataiba segített be, ez valószínűleg jövőre is teremt neki munkalehetőséget. Távlati célja szociális otthonba költözni, addig pedig a jelenlegi szállón szeretne lakni.

Sárközi László jelenleg a Marczibányi téren lakik, a Mozgássérültek Állami Intézetében 2006. június óta. 2007. augusztus végéig lakhatása biztos, utána valószínűleg tovább kell költöznie. 100 %-os rokkantként rokkantsági nyugdíjas, valamint fogyatékosági támogatásban részesül.

Balog Gyula ugyanazon a szállón lakik, ahol eddig, lakhatási körülményei tehát nem változtak, de anyagi helyzete a program alatt talán kicsit rendezettebb lett. 2007-ben soros felülvizsgálata volt, mely során eldönt, hogy eddigi rendszeres szociális járadékát kapni fogja a továbbiakban is. Amíg lehet, szeretne a Váltó-Ház absztinens szállóján maradni, de valószínűleg erre sokáig nem lesz lehetősége, mert régóta ott él.

Szappanos Lajos a program kezdetekor és jelenleg is egy önkormányzati lakásban él, ám ennek fenntartása sokszor nehézséget okozott neki. A programból való kilépése óta több munkahelye is volt.

A szakmai koncepció megvalósulása

Az EQUAL-program során teljesült az az elvárásunk, hogy kihasználjuk a projekt adta lehetőséget, és állandó terjedelemben foglalkozhassunk az ellátórendszerrel (illetve egy abban működő modellt) és az ellátottakat érintő kérdésekkel, problémákkal. Igyekeztünk megszólaltatni a benne dolgozókat és a célközönség tagjait, ezzel biztosítva a projektnek a megvalósítók és a célcsoport általi folyamatos nyomon követését, értékelését, visszajelzéseinek fogadását.

A Mellékletnek tehát több szerepe volt: nemcsak tájékoztatás, információ közvetítése az olvasók (értve ezalatt hajléktalan embereket, szociális munkásokat, valamint „civil olvasókat” egyaránt) felé, hanem egy kontroll-szerep is a programban résztvevők számára, valamint egy kapocs a programban résztvevő három partnerszervezet dolgozói között.

Úgy gondoljuk, hogy a célt sikerült teljesítenünk: a Fedél Nélkül olvasói az elmúlt két év során tájékozódhattak a program alakulásáról, valamint, amikor lehetőség adódott, igyekeztünk ezen továbblépni és tájékoztatni a hajléktalan-ellátórendszerrel is.

Melléletek

1. sz melléklet: A Fedél Nélkül és melléklete példányszámának alakulása

Fedél Nélkül példányszámának alakulása		
<i>melléklet száma</i>	<i>újság példányszáma</i>	
1. szám 2005.07.28.		7000
2. szám 2005.08.11.		7000
3. szám 2005.08.25.		7000
4. szám 2005.09.08.		7000
5. szám 2005.09.22.		7000
6. szám 2005.10.06.		7300
7. szám 2005.10.20.		7500
8. szám 2005.11.03.		7500
9. szám 2005.11.17.		8000
10. szám 2005.12. 01.		8000
11. szám 2005.12.15.		8000
12. szám 2005.12.29.		8000
13. szám 2006.01.12.		8000
14. szám 2006.01.26.		8200
15. szám 2006.02.09.		8500
16. szám 2006.02.23.		9500
17. szám 2006.03.09.		9700
18. szám 2006.03.23.		9700
19. szám 2006.04.06.		9500
20. szám 2006.04.20.		9100
21. szám 2006.05.04.		9300
22. szám 2006.05.18.		8700
23. szám 2006.06.01.		8500
24. szám 2006.06.15.		8700
25. szám 2006.06.29.		8400
26. szám 2006.07.13.		7600
27. szám 2006.07.27.		7600
28. szám 2006.08.10.		7800
29. szám 2006.08.24.		7800
30. szám 2006.09.07.		8200
31. szám 2006.09.21.		8400
32. szám 2006.10.05.		8400
33. szám 2006.10.19.		8800
34. szám 2006.11.02.		9200
35. szám 2006.11.16.		9200
36. szám 2006.11.30.		9300
37. szám 2006.12.14.		12000
38. szám 2006.12.28.		12000
39. szám 2007.01.11.		10000
40. szám 2007.01.25.		10000
41. szám 2007.02.08.		10400
42. szám 2007.02.22.		12400
43. szám 2007.03.08.		11000
44. szám 2007.03.22.		10700
45. szám 2007.04.05.		10500
46. szám 2007.04.19.		10500
47. szám 2007.05.03.		10500

48. szám 2007.05.17.	9300
49. szám 2007.05.31.	9300
50. szám 2007.06.14.	9300
51. szám 2007.06.28.	9000
52. szám 2007.07.12.	8800
53. szám 2007.07.26.	8300
54. szám 2007.08.09.	8000
55. szám 2007.08.23.	8800
56. szám 2007.09.06.	9300
57. szám 2007.09.20.	8800
58. szám 2007.10.04.	8700
59. szám 2007.10.18.	8700
60. szám 2007.10.31.	8700
61. szám 2007.11.15.	8700
62. szám 2007.11.29.	8700
63. szám 2007.12.13.	9500
64. szám 2007.12.27.	9500
<i>angol számok:</i>	
angol1	250+150
angol 2	250
angol 3	250+150
angol 4	250
angol kiadvány	200
angol különszám	5000

2. sz. melléklet: A megjelent számok tartalmi kivonata

megjelenés ideje	cikk címe
2005.07.28. 1. szám	Mi is megyünk Európába Az esélyegyenlőség szakembere A koordinátor
2005.08.11. 2. szám	A BMSZKI bemutatása dióhéjban Az érintettek hangja A BMSZKI karmestere Hírek: szobabérlő pályázat, Összefogás pályázat
2005.08.25. 3. szám	A Menhely Alapítvány régen és ma Menhely-lakók sorsa Menhely-lakók sorsa A hőskortól az apró sikerekig
2005.09.08. 4. szám	Bemutatjuk a Fővárosi Szociális Közalapítványt A külföldi összekötő Egy programvezető Párizsban A gondolatolvasó
2005.09.22. 5. szám	A Szociális Szolgáltató és Információs Központ irodája Az adatbázis őrangyala Mimikri Az első fecske Hírek: álláskereső iroda, főnix, szik új szolgáltatása
2005.10.06. 6. szám	Nehézségek Az álláskeresők patrónusa "Túlkoros" kuktajelőtek A Kocka darabja Út a szakmámhoz
2005.10.20. 7. szám	A Práter utcai nappali melegedőben munkát is találhat a hajléktalan ember Práter u. 29./b Az Utca Embere Klauzál téri foci Semmi sem tökéletes Hírek: számítógépezelői, személy-és vagyonőri tanfolyam
2005.11.03. 8. szám	Hallassuk a hangunkat! Parlament naplopó Egy hajléktalanszálló ünnepe A Szolidaritás Napjának programjai
2005.11.17. 9. szám	Párizsi hajléktalanhelyzet Párizsi szelet A konferencia- és intézménylátogatások A leghosszabb nap Hír a BMSZKI Álláskereső Iroda megnyílásáról
2005.12. 01. 10. szám	Megvalósítók képzése Aki a módszertant oktatja Feri mindent tud Adj esélyt a Reggae-vel
2005.12.15. 11. szám	A szolidaritás éjszakái Az EQUAL-program kezdeti alkalmazása a hajléktalan-ellátásban Szakácsok lesznek
2005.12.29. 12. szám	Hajléktalan futball-világkupa magyarok nélkül?! Társadalmi kommunikáció a hajléktalanokért Kontrollcsoport

2006.01.12. 13. szám	<p>Az Álláskereső Iroda hírei</p> <p>A Fedél Nélkül története</p> <p>A hajléktalanok lapjának koordinátora</p> <p>Fedél Nélkül terjesztő az úri negyedben</p> <p>A 2005-ös év utolsó díjkiosztója</p> <p>A SZIK legfrissebb hírei (ügyfelek száma, átköltözés, adminisztrációs feladatokról)</p>
2006.01.26. 14. szám	<p>A baba közbeszölt</p> <p>Hajléktalanellátó Szervezetek Európai Szövetségének magyar titkára</p> <p>A megvalósítók képzése folytatódik</p> <p>BMSZKI Álláskereső Iroda tájékoztatója</p>
2006.02.09. 15. szám	<p>Veszélyes szenvedélyek</p> <p>Az addiktok segítője</p> <p>A Váltó-Ház című könyv bemutatója</p> <p>Az út elején</p> <p>Sikertörténet</p> <p>Péntek tizenhárom</p>
2006.02.23. 16. szám	<p>Veszélyes szenvedélyek</p> <p>A megoldás benned van, a változásodban</p> <p>Rózsaszín köd</p> <p>A.A.</p>
2006.03.09. 17. szám	<p>Van remény és lehetőség</p> <p>Aki "véletlenül" lett szakember</p> <p>Márta bizakodó</p> <p>BMSZKI érdekvédelmi képviselőinek fóruma</p> <p>Diogenész hordót keres</p>
2006.03.23. 18. szám	<p>Hajléktalanok szociális otthoni elhelyezése</p> <p>"Mire megvénülünk"</p> <p>Követendő példa</p> <p>Aki halasztja az otthonba költözést</p> <p>Nehéz döntés</p> <p>Párizsi ellátóhelyek</p>
2006.04.06. 19. szám	<p>A foglalkoztatási referens - a hálózat belülről</p> <p>Az esély bölcsődéje</p> <p>Ez is EQUAL</p> <p>Párizsban így működik</p>
2006.04.20. 20. szám	<p>A munkaerő-piaci reintegráció közvetlen segítője</p> <p>A tudás egyenlő egy jobb állással</p> <p>"Hallasd a hangod"</p> <p>Párizsi utcai munka</p>
2006.05.04. 21. szám	<p>Práter utcai új lehetőségek</p> <p>Mi történik mostanában a Práter utcai Álláskereső Irodában?</p> <p>"Vándorcirkuszos voltam"</p> <p>Egy fiatal álláskereső a Práter utcában</p> <p>Párhuzamok és eltérések</p>
2006.05.18. 22. szám	<p>Jogos ügyek</p> <p>A lélekbúvár ahol tud, ott segít</p> <p>Az örökségről lecsúsztam, de álmaim még vannak</p> <p>Búcsú Párizstól</p>
2006.06.01. 23. szám	<p>Megyünk Madridba</p> <p>Leküzdhető hátrány a hajléktalanság?</p> <p>Királyi névvel a mélyponton</p> <p>Egy madridi hajléktalan emlékei</p>
2006.06.15. 24. szám	<p>"Utak az aktivizálásba"</p> <p>A szakmai program</p>

2006.06.29. 25. szám	<p>A szeminárium A nemzetközi est Városnézés hajléktalan idegenvezetőkkel Fejlesztési partnerség Önszerveződések Hajléktalanok próbálkozásai egy átmeneti szállón Kiemelt terjesztő Médiaforum Éteri kapcsolat</p>
2006.07.06. 26. szám	<p>A Fedél Nélkül Equal mellékletének első éve A nyomda embere A SZIK Iroda nyílt napja Nevető terápia a madridi EQUAL program keretében Segíteni így is lehet Az Oltalom Karitatív Egyesület futballcsapata</p>
2006.07.27. 27. szám	<p>Akikről még kevés szó esett Az önkéntesek koordinátora Az önkéntes fordító Egy határontúli önkéntes Diogenész Kamera-díjat talált Egy szimpatizáns filmrendező Újra Sziget Fesztivál</p>
2006.08.10. 28. szám	<p>Te is lehetsz hajléktalan! DJ-k a Szigeten "Sziget-szüret" Civil Rádió, a "Fedél Nélkül" médiapartnere a Szigeten Most talán sikerül!</p>
2006.08.24. 29. szám	<p>Esetkezelés a hajléktalanellátásban A gondozás lehetőségei Jobb itt, mint otthon volt Nyílt nap az absztinens szállón</p>
2006.09.07. 30. szám	<p>Szabadidő, szórakozás, Sziget Koldulás, avagy munkalehetőség hajléktalanoknak Villáminterjúk szigetlakókkal és látogatókkal</p>
2006.09.21. 31. szám	<p>Az EQUAL program első éve A program első évének értékelése Fejlődés minden életkorban A szenvedélybetegségek és a hajléktalanság kapcsolata</p>
2006.10.19. 33. szám	<p>Az FSZKA az EQUAL programban Az EQUAL és a Menhely Alapítvány Az el nem mondott beszéd Szolidáris város</p>
2006.11.02. 34. szám	<p>Vagyunk!!! Hegyen, völgyön kutya élet Esély az elesetteknek Hajléktalanok a futball világcupán Konferenciákkal megválthatjuk a világot?</p>
2006.11.16. 35. szám	<p>Nemzetközi konferencia Budapesten Globális gondok, európai megoldások Érzéseim a nemzetközi konferenciáról Vendégeink tapasztalatai Budapesten</p>
2006.11.30. 36. szám	<p>Közösségi fórum a Külső Mester utcában Sokoldalú fiatalság A kiegyensúlyozott lélek titka: a jól végzett munka öröme</p>

2006.12.14. 37. szám	A társadalmi kommunikáció szervezője Fővárosi összefogás télen Felkészült a télre a szociális szféra A Szolidaritás éjszakája Emlékezés Matók Lajosra
2006.12.28. 38. szám	Esetkezelés a hajléktalanellátásban 2 Beleesett, mint Pilátus a krédóba A tanuló nyugdíjas Szociális munkás, aki reformokat szeretne Falra hányt borsó vagy a jövő megoldása? Hírek
2007.01.11. 39. szám	Esetkezelés a hajléktalanellátásban 3 Nevelés, tanítás, gondozás egy életen át Játékgéptől a fakanálig Otthontalan karácsonyok
2007.01.25. 40. szám	Jövedelemforrás otthontalanoknak "Ha pénzt kapsz, adj újságot is!" Az Év Terjesztője: Erdős Jánosné kiemelt terjesztő Év terjesztője díj Kiemelt terjesztők Bécsben Fedél Nélkül terjesztői szabályzat
2007.02.08. 41. szám	Gyöngyhalász a szárazföldön Az Álláskereső Iroda újonca Megkoplalunk a tudásért
2007.02.22. 42. szám	Munkaerő-piaci reintegráció az Álláskereső Irodák segítségével Pesten lehet állást találni Egy utcán élő álláskereső Munkaadók meggyőzése, a fekete munka leküzdése
2007.03.08. 43. szám	A hajléktalanok egészségügyi ellátása A sebésztől függ a sorsa A végleges otthon A többség Pesten szeretne maradni Rövid hír az elmúlt év eredményeiről
2007.03.22. 44. szám	Amaro drom (Hosszú út) Egy roma szociális munkás tapasztalatai a hátrányos helyzetről Mit süthet ki egy szakács, ha a főnökének nem tetszik a bőrszíne? Romaster program
2007.04.05. 45. szám	"Hogyan vigyük át a túlsó partra" A munkaadó szempontjai a munkavállalónak is fontosak Egy sikeresen végzett "diák" Akiket nem kell már meggyőzni
2007.04.19. 46. szám	Munkáltatók és munkavállalók hétköznapijai Egy hajléktalan vagyónőr A negyedik EQUAL partner Az ideális munkavállaló
2007.05.03. 47. szám	A londoni konferencia témája az önkéntes munka lesz A tanítás könnyebb, mint a szociális munka Egészségügyből a szociális szférába Tanulok, hogy jobban érényesüljek
2007.05.17. 48. szám	"Londonban hej, van sok utca" Helen, nappali melegedő St. Mungo Anchor House Haven Club

	St. Mungoo kertészete Crisis Skylight
2007.05.31. 49. szám	Az érintettek bevonása a programok megvalósításába A londoni konferenciaelső napja Második nap A konferencia zárónapja
2007.06.14. 50. szám	Aki írja és terjeszti is a lapot A demokratikus szerkesztő Horváth Csilla, az "alapember" Szele Orsolya nem tudott nemet mondani
2007.06.28. 51. szám	Civilek és nem civilek A jó hír nem hír?! Van azért néhány jó hírünk is... Londonban cipőpucolónak lenni is érdemes Londonban még azt is láttuk, hogy érdemes alkotni Szabadidős örömök
2007.07.12. 52. szám	Együtt tanuljuk az uniós módszereket A pályázati támogatás ajándék?!
2007.07.26. 53. szám	Képzések, tervek, jobb jövő A szupervizor és művészetterapeuta Idő és pénz, egyenlő lehetőség Újabb részletek a londoni szakembercsere tapasztalataiból
2007.08.09. 54. szám	EQUAL Álláskereső Iroda 2006-os éve Egy szorgos ember tragédiája és felemelkedése Szakács vagyok, de forrasztani fogok A targoncások nem garabonciás diákok Van egy jó hírünk!
2007.08.23. 55. szám	Erőfeszítések a hajléktalanok felrázására Tíz lépés a megoldás felé: Ten Feet Away fesztivál Londonban Még néhány gondolat a londoni fesztiválról Thames Reach – Graham House
2007.09.06. 56. szám	Bővülő szolgáltatások a sokasodó ügyfelekért A pszichológus és az önnevelés eredménye The Dellow Day Centre
2007.09.20. 57. szám	Szenvedélyek és szenvedések Játszom, hogy kijussak Londonba Ezt a bástyát nem adjuk fel!
2007.10.04. 58. szám	Amikor a pénz is tehetetlenséget szül Akinek soha senki nem parancsolt Hajléktalanok mint toborzott munkaerők Misszió a rászorulókéért
2007.10.18. 59. szám	"Mindenki a maga sorsának kovácsa" Nem biztos, hogy túléltem ezt a telet A sikertörténet folytatódik A hit, mint segítség Két év tapasztalatai a lakhatás terén
2007.10.31. 60. szám	Vajdahunyad u. 3. Őszi napfény Válaszok, vélemények, rólunk alkotott kép A SZIK iroda tavalyi munkájáról
2007.11.15. 61. szám	Építsetek tornyot! Már fárasztó, de még terjesztek Terjeszt, beszélget, adakozik

2007.11.29. 62. szám	A Fedél Nélkül, avagy újság a semmiből Hit, család, szeretet Diogenésztől napjainkig Az a siker, hogy Isten erejéből tudok szolgálni Hiszem, hogy van még életem
2007.12.13. 63. szám	A "Hét krajcár" jelenség Csak a szegény ember főz vízzel? A hajléktalan alkotók bemutatása a külföldi partnereknek Többszörösen hátrányos helyzetek leküzdése Egy kiállítás megnyitója
2007.12.27. 64. szám	Két és fél év az Equal programban Az Equal program a kulcsemberek szemével Csak a programnak van vége Hárman azok közül, akik ösvényt vágtak a jövő felé